

ព្រឹត្តិបត្រ ខុមហ្វ្រែល

លេខ ៤៨ ឆ្នាំទី១៤
ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១២

អ្នកឃ្នាំមេល

ការផ្សាយរបស់ គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា (ខុមហ្វ្រែល)

▶ ការចូលរួមរបស់យុវជនក្នុងការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ឆ្នាំ២០១២ (ទំព័រ១)

▶ ការប្រមើលមើលចំពោះការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង តំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០១៣ -២៨ កក្កដា ២០១៣ (ទំព័រ៣)

▶ ការលុបឈ្មោះទណ្ឌិតជាប់ពន្ធនាគារចេញពីបញ្ជី បោះឆ្នោតដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ (ទំព័រ៥)

▶ កាលប្បវត្តិព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗប្រចាំឆ្នាំ២០១២ (ទំព័រ១១)

ខុមហ្វ្រែល COMFREL

ការចូលរួមរបស់យុវជនក្នុងការបោះឆ្នោត ជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ឆ្នាំ២០១២

យុវជនត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា ជាធនធានមួយដ៏ចាំបាច់សម្រាប់កំណត់វាសនា នាថ្ងៃអនាគតរបស់ប្រទេសជាតិមួយ ជាពិសេសចីរភាព និងគុណភាពនៃដំណើរការ ប្រជាធិបតេយ្យ ហើយកត្តាដែលនាំឱ្យយុវជនកាន់តែមានតម្លៃនយោបាយថែមទៀត នោះគឺ ក្រុមយុវជនទាំងនេះអាចមានឥទ្ធិពលដល់លទ្ធផលឆ្នោតដែលជាបុព្វហេតុនៃ ការរៀបចំរដ្ឋាភិបាល និងគោលនយោបាយ។

ជាក់ស្តែង សម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់អាណត្តិទី៣ ឆ្នាំ២០១២កន្លងមកនេះ អ្នកចេញទៅបោះឆ្នោតមានប្រមាណតែ ៦៤% នៃចំនួនអ្នក បោះឆ្នោតសរុប ក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោត ៩,២០៣,៤៩៣នាក់។ ក្នុងចំនួនអ្នកបោះឆ្នោតរាប់ លាននាក់នេះ យុវជនដែលមានអាយុពី ១៨ឆ្នាំ ដល់ ៣៥ឆ្នាំ មានរហូតដល់ ៥៤%។

សម្រាប់ការបោះឆ្នោតឃុំ-សង្កាត់ឆ្នាំ២០១២នេះ យ៉ាងហោចណាស់ មានយុវ- ជនចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ១,២ លាននាក់ ដែលជាអ្នកបោះឆ្នោតលើកទីមួយ។ កត្តានេះ ហើយបានធ្វើគណបក្សនយោបាយនានាធ្វើសកម្មភាពដើម្បីទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍ ពីក្រុមនេះ និងដើម្បីឱ្យពួកគេក្លាយទៅជាកម្លាំងនយោបាយក្នុងការបោះឆ្នោតគាំទ្រដល់ គណបក្សខ្លួនក្នុងការបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១២កន្លងមក និងឆ្នាំ២០១៣ខាងមុខ។ គណបក្ស សំខាន់ៗ ដែលមានអាសនៈក្នុងរដ្ឋសភា បានរៀបចំចលនា ឬរចនាសម្ព័ន្ធយុវជនគណបក្សរបស់ខ្លួន។ ជាក់ស្តែងគណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជាបានបង្កើតចលនាយុវជនប្រតិកម្មរហ័ស។ ចលនាយុវជនរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា មានការចូលរួម ដឹកនាំដោយកូនប្រុសរបស់លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងកូនមន្ត្រីនយោបាយសំខាន់ៗរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដែល ស្របតាមឋានៈខ្ពង់ខ្ពស់ដែលមានតួនាទីជាន់ខ្ពស់ក្នុងគណបក្សនយោបាយ និងកិច្ចការរដ្ឋ។ ជាក់ស្តែង កាលពីថ្ងៃទី៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០១២ លោកវរសេនីយត្រី **ហ៊ុន ម៉ានី** កូនប្រុសរបស់លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជាសមាជិកក្រុមការងារគណៈ កម្មាធិការកណ្តាលចុះជួយរាជធានីភ្នំពេញលើការងារយុវជនគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានចូលរួមក្នុងពិធីសំណេះសំណា- លជាមួយយុវជន និងនិស្សិតអ៊ីស្លាមនៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ។ សកម្មជនយុវជនរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវបាន ផ្សព្វផ្សាយតាមរយៈទូរទស្សន៍ និងវីទេអូយ៉ាងច្រើន តាំងពីកិច្ចការមនុស្សធម៌ដូចជាការផ្តល់ឈាម រហូតដល់ការងារអភិវឌ្ឍ។

អត្ថបទនេះ គឺបានមកពីការសិក្សា របស់ខុមហ្វ្រែល ទៅលើការចូលរួម របស់យុវជនក្នុងកិច្ចការនយោបាយ និងការបោះឆ្នោតក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់ឆ្នាំ២០១២កន្លងមក រួមទាំង ការអនុវត្តសិទ្ធិបោះឆ្នោត ការជាប់ ឆ្នោតរបស់យុវជនជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់ សកម្មភាពរបស់គណបក្ស នយោបាយ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ទាក់ទងនឹងយុវជនក្នុងការងារបោះ ឆ្នោត និងនយោបាយ។

អ្នកសារព័ត៌មានសម្ភាសន៍ យុវជនម្នាក់ ជា មន្ត្រីការិយាល័យ រៀបចំការបោះឆ្នោត ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ (កាលពីថ្ងៃទី០៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០១២) / រូបភាព ៖ ស្វង សៀន

គណបក្សសមរង្ស៊ី គណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស គណបក្សហ៊្វិនស៊ិនប៉ិច និងគណបក្សនរោត្តមរណប្បទិ ក៏បានបង្កើតចលនាយុវជនរបស់គណបក្សខ្លួនផងដែរ។ រហូតមកដល់ពេលនេះគណបក្សនយោបាយទាំងអស់នៅមិនទាន់មានសញ្ញាណអ្វីជាក់លាក់ ឬបានចែងនៅក្នុងគោលនយោបាយគណបក្សទាំងនោះ ដោយគិតគូរអំពីផលប្រយោជន៍ និងផ្តល់ឱកាសសម្រាប់យុវជន ដើម្បីទទួលបាននូវឋានៈ និងតួនាទីក្នុងគណបក្សនៅឡើយទេ ក្រៅតែពីការអូសទាញយុវជនឲ្យធ្វើសកម្មភាព និងបោះឆ្នោតគាំទ្រគណបក្សខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។ ទោះបីជាមិនទាន់មានតួលេខពិតប្រាកដពីចំនួនយុវជនឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត និងយុវជនជាប់ឆ្នោតក្នុងការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ឆ្នាំ២០១២ តែជាក់ស្តែងយុវជនជាច្រើនបានចាប់ផ្តើមងាកមកចាប់អារម្មណ៍កិច្ចការនយោបាយ តាមរយៈការចូលរួមជាសមាជិកសកម្មរបស់គណបក្សនយោបាយ ហើយបានចូលរួមក្នុងយុទ្ធនាការយោសនាបោះឆ្នោតយ៉ាងគ្រឹកគ្រេងជាងការបោះឆ្នោតឃុំ-សង្កាត់អាណត្តិមុន។

តាមរយៈការសង្កេតដោយ ខុមហ្វ្រែល ទាក់ទិនទៅនឹងការយោសនាបោះឆ្នោតនាពេលកន្លងមកនេះ ឃើញថា សកម្មភាពយោសនានយោបាយរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា សម្រាប់យុវជនត្រូវបានផលិត និងចាត់ចែងឡើងជាលក្ខណៈកំសាន្តច្រើនជាងការផ្សព្វផ្សាយជាសារនយោបាយទៅកាន់អ្នកគាំទ្ររបស់ខ្លួន។ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបានបង្ហាញយុវជនដែលជាអ្នកគាំទ្ររបស់ខ្លួនយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ តាមរយៈយុទ្ធនាការ និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ដោយការប្រមូលផ្តុំយុវជនមកពីបណ្តាញ ក្រុមការងារនៅថ្នាក់ឃុំ ស្រុក ខេត្ត រាជធានី រាប់ទាំងមន្ត្រីរាជការ សិស្សនិស្សិត និងតារាសិល្បៈ។ ចំណែកគណបក្សប្រឆាំង គណបក្សសមរង្ស៊ី និងគណបក្សសិទ្ធិមនុស្សបានងាកមកចាប់យកអ្នកគាំទ្រ ជានិស្សិតមហាវិទ្យាល័យ និងយុវជនដែលជាកម្មករធ្វើការនៅរោងចក្រកាត់ដេរ ដោយសារយុវជនទាំងនោះ ចង់បានការគាំទ្រពីអ្នកនយោបាយស្រាប់ និងរំពឹងទុកក្នុងការផ្លាស់ប្តូររបៀបដឹកនាំបច្ចុប្បន្ន។ អ្នកសកម្មជនក្នុងការយោសនា គឺភាគច្រើនសុទ្ធតែជាយុវជន ដែលមកពីតាម វិទ្យាល័យ មហាវិទ្យាល័យ សាកលវិទ្យាល័យ និងបណ្តាញយុវជនរបស់គណបក្សរៀងខ្លួន។ គណបក្សប្រឆាំងបានយកចិត្តទុកដាក់នឹងខ្លឹមសារនយោបាយ ទិញនិវាសនរដ្ឋាភិបាល និងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដែលអាចទាក់ទាញយុវជន ដូចជា បញ្ហាព្រំដែន ធនធានធម្មជាតិ ការអប់រំ យុវជនចំណាកស្រុក យុវជនជាកម្មករកាត់ដេរ និងបញ្ហាប្រាក់ខែតិចជាដើម។ គណបក្សសិទ្ធិមនុស្សបានលើកគោលនយោបាយសម្រាប់ការដឹកនាំរដ្ឋាភិបាល ដោយផ្តល់ឥណទានដល់យុវជនក្នុងការបន្តការសិក្សា។ គណបក្សនយោបាយដទៃដែលចូលរួមប្រជែងសម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ឆ្នាំ២០១២ ក៏បានឆ្លៀតគ្រឿងគរកអ្នកគាំទ្រយុវជននៅគ្រប់ទីកន្លែងដែលជាក្រុមគោលដៅ ប៉ុន្តែបានទាក់ទាញយុវជនតិចជាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សប្រឆាំង។

នៅក្នុងដំណាក់ពិនិត្យបញ្ជីឈ្មោះ និងចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១១ ខុមហ្វ្រែលបានរកឃើញថា នៅមានយុវជនគ្រប់អាយុបោះឆ្នោតមួយចំនួនមិនបានទៅចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត បើទោះជាលទ្ធផលនៃការចុះឈ្មោះរបស់ គ.ជ.ប ធ្វើបានលើសផែនការណ៍ក៏ដោយ។ មូលហេតុសំខាន់មួយចំនួនដែលក្រុមនេះមិនបានចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតមាន មិនមានឯកសារបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណ មិនចាប់អារម្មណ៍ និងមិនយល់ពីសារៈសំខាន់នៃការបោះឆ្នោត ខ្វះព័ត៌មាន អស់ជំនឿនឹងការបោះឆ្នោត និងចំណាកស្រុកជាដើម។ តាមការសង្កេតចំពោះឃុំ-សង្កាត់មួយចំនួនបានរកឃើញថា មានយុវជនមកចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតដែលមានចំនួនតិចនោះរួមមាន ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តព្រះសីហនុ ខេត្តកំពង់ចាម ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ខេត្តព្រះវិហារ ខេត្តបាត់ដំបង និងខេត្តបន្ទាយមានជ័យជាដើម។

ការប្រមើលមើលចំពោះការបោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០១៣ (២៨ កក្កដា ២០១៣)

ការប្រកួតប្រជែងសម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០១៣ ហាក់ដូចជាកាន់តែតានតឹងខ្លាំងឡើងៗ គណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស និងគណបក្សសមរង្ស៊ី បានរួមបញ្ចូលគ្នាជាគណបក្សថ្មីមួយដែលមានឈ្មោះថា “គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ឬ CNRP” ហើយគណបក្សថ្មីនេះក៏បានចុះឈ្មោះ និងទទួលស្គាល់ដោយក្រសួងមហាផ្ទៃ។ ការលុបឈ្មោះមេដឹកនាំគណបក្សសមរង្ស៊ី គឺលោក សម រង្ស៊ី ដោយក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់បឹងរាំង ក្រោមលេស ប្រធានគណបក្សជំទាស់ជាទណ្ឌិត បានបង្ហាញពីការរំលោភអំណាចនៃការអនុវត្តច្បាប់របស់ គ.ជ.ប។ សមាសភាព គ.ជ.ប អាណត្តិថ្មី ត្រូវបានតែងតាំងដោយមិនខ្វល់ដល់សំណើរបស់គណបក្សនយោបាយមិនកាន់អំណាច ហើយបានដាក់សមាសភាពថ្មីនេះឱ្យស្ថិតក្រោមការរិះគន់ និងមិនមានទំនុកចិត្តពីឯករាជភាពក្នុងការបំពេញមុខងារ។ សំពាធពីសហគមន៍អន្តរជាតិ លើការកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតនៅកម្ពុជា និងការសម្របសម្រួលឱ្យមេដឹកនាំគណបក្សជំទាស់បានត្រឡប់ចូលរួមដំណើរការបោះឆ្នោត។

ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង
តំណាងរាស្ត្រ អាណត្តិទី៥
នឹងប្រព្រឹត្តិទៅនៅ
ថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣

ច្បាប់ស្តីពីគណបក្សនយោបាយនៅកម្ពុជា បានបង្កការពលំបាកដល់គណបក្សថ្មីដែលកើតឡើងដោយសារការរួមបញ្ចូលគ្នារវាងគណបក្សជាប់ឆ្នោត។ នៅក្នុងករណីគណបក្សណាមួយទទួលបានអាសនៈ មានការរួមបញ្ចូលគ្នាជាគណបក្សថ្មីមួយទៀត ហើយបានរំលាយគណបក្សរបស់ខ្លួនចោល នោះចំនួនអាសនៈរបស់គណបក្សដែលជាប់ឆ្នោតនឹងត្រូវបាត់បង់ផងដែរ។

លោក សម រង្ស៊ី ត្រូវបានតុលាការកាត់ទោសកំបាំងមុខឱ្យជាប់ពន្ធនាគាររយៈពេល១០ឆ្នាំ ពីបទ បំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ បទញុះញង់ និងបទក្លែងបន្លំឯកសារ។ ក្នុងពេលធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១២ ដែលមានអ្នកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតក្នុងបញ្ជីផ្លូវការប្រមាណជាង ៩លាន ៧សែននាក់ ទៅចូលរួមបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០១៣ មេដឹកនាំគណបក្សជំទាស់ លោក សម រង្ស៊ី ត្រូវបាន គ.ជ.ប សម្រេចលុបឈ្មោះចេញពីបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១២នេះ។ សហភាពអន្តរសភាដែលជាអង្គការនីតិបញ្ញតិដ៏ធំមួយនៅលើពិភពលោក បានចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍កាលពីថ្ងៃទី០៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២ នេះ សូមឱ្យលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន យកករណីលោក សម រង្ស៊ី មកដោះស្រាយ ហើយយល់ព្រមឱ្យលោក សម រង្ស៊ី វិលចូលស្រុកដើម្បីបានចូលរួមក្នុងការបោះឆ្នោតជាតិខាងមុខនេះ ។ សហភាពអន្តរសភាបានសំណូមពរឱ្យយកបញ្ហានេះ មកជជែកជាសាធារណៈប្រសើរជាជាងដោះស្រាយតាមប្រព័ន្ធតុលាការ។

យោងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវអ្នកមិនបានទៅបោះឆ្នោតរបស់ ខុមហ្វ្រែល នៅបន្ទាប់ពីការបោះឆ្នោត ក្នុងចំណោមអ្នកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោត ២,៥៣៦នាក់ ដែលក្នុងនោះមានយុវជន ៤៩.១% បានរកឃើញថា មិនបានទៅបោះឆ្នោត។ ការសិក្សាក៏បានរកឃើញដែរថា ក្នុងចំណោមយុវជនដែលមិនបានបោះឆ្នោតនោះ មាន ៤៦.២១% បានទៅបោះឆ្នោត ប៉ុន្តែជួបឧបសគ្គ ដោយភាគច្រើនរកឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតមិនឃើញ និងគ្មានឯកសារបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណ សម្រាប់ប្រើក្នុងការបោះឆ្នោត។ ៤១.៧២% មានបំណងចង់ទៅបោះឆ្នោតប៉ុន្តែមិនបានទៅ ដោយភាគច្រើនមិនបានទៅចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត។ ១២.០៦% មិនចង់ទៅបោះឆ្នោត ដោយភាគច្រើនលើកឡើងថាខ្លួន ជាប់រវល់ការងារ/ការសិក្សា និងមិនដឹងថាទៅបោះឆ្នោតដើម្បីអ្វីជាដើម។

លទ្ធផលជាផ្លូវការនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់របស់គណកម្មាធិការរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១២ ខុមហ្វ្រែល រកឃើញថា យុវជនដែលមានអាយុចន្លោះពី២៥ ដល់៣៥ឆ្នាំ បានជាប់ឆ្នោតជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ចំនួន ៦១៥នាក់ (ស្រ្តី ២៩៣នាក់) ស្មើនឹង៥%នៃចំនួនក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់សរុបចំនួន១១,៤៥៩នាក់ ភាគច្រើនជាយុវជននៅតាមបណ្តាខេត្ត និងដោយឡែកយុវជនជាប់ជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់នៅរាជធានីភ្នំពេញមាន ៤៤នាក់ ឬ ៦.៩៩% នៃចំនួនក្រុមប្រឹក្សាសរុប។ តួលេខខាងលើនេះបើយើងសិក្សាអំពីចំនួនយុវជនដែលបានជាប់ជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ តាមគណបក្សនយោបាយនីមួយៗ នៃចំនួនយុវជនសរុបដែលបានជាប់ជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំចំនួន៦១៥នាក់ យើងសង្កេតឃើញថាគណបក្សប្រជាជនមានយុវជនជាប់ជា ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ចំនួន៤២៣នាក់ ស្មើ៣.៦៩% ដែលក្នុងនោះ១៦នាក់បានជាប់ជាមេឃុំ-សង្កាត់ (ស្រ្តី៧នាក់) គណបក្សសមរង្ស៊ីចំនួន១៤៥នាក់ ស្មើ១.២៦% ដែលក្នុងនោះ២នាក់ជាមេឃុំ-សង្កាត់ (ស្រ្តី១នាក់) គណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស ៣៩នាក់ជាប់ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ស្មើ០.៣៤% គណបក្សហ៊្វុនស៊ិនបិច៤នាក់ជាប់ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ស្មើ ០.០៣% គណបក្សរោត្តមរណវិទ្ធិមានតែ១នាក់ជាប់ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ និងគណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីប្រជាធិបតេយ្យមានចំនួន ៣នាក់ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ស្មើ០.០២%។ គួរបញ្ជាក់ដែលនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៧ មានក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ជាយុវជន (អាយុក្រោម ៣០ឆ្នាំ) តែចំនួន ១៦៣នាក់ប៉ុណ្ណោះបានជាប់ឆ្នោត ដែលស្មើនឹង ១.៤៣% នៃចំនួនក្រុមប្រឹក្សាសរុប ១១,៣៥៣នាក់។ ក្នុងរយៈកាលកន្លងមកនៅមិនទាន់មានអ្នកតំណាងរាស្ត្រជាយុវជនទេ។

បើទោះបីជាយុវជនមានសមត្ថភាព និងបញ្ចប់ការសិក្សាបរិញ្ញាបត្រក្នុងជំនាញបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ តែការផ្តល់ឱកាសដល់យុវជនចូលរួមការងារក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នៅតិចតួចនៅឡើយ។ យុវជនដែលជាប់ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ដើម្បីជួយបម្រើកិច្ចការរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន គឺនៅមានចំនួនតិចតួច ប៉ុន្តែចំនួនសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ជា យុវជនបានកើតឡើងច្រើនជាងអាណត្តិមុន។ យុវជនត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត ដោយគណបក្សនយោបាយ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល ដើម្បីបានចូលរួមក្នុងការងារនយោបាយ និងបោះឆ្នោត ប៉ុន្តែតួនាទីរបស់យុវជននៅមានកម្រិតក្នុងការបម្រើកិច្ចការនយោបាយនៅឡើយ។ ចលនាយុវជនរបស់គណបក្សនយោបាយមិនទាន់មានរចនាសម្ព័ន្ធ និងគោលនយោបាយជាក់លាក់ និងមិនទាន់មានលទ្ធភាពក្នុងការដាក់ឥទ្ធិពលទៅលើការសម្រេចចិត្តរបស់គណបក្សនយោបាយទេ។ យុវជនបានចេញទៅបោះឆ្នោតក្នុងឆ្នាំ២០១២ អាចមានចំនួនតិចជាង ៦៥% ព្រោះពួកគេបានជួបឧបសគ្គច្រើន។ ការបន្តជម្រុញ និងលើកកម្ពស់ឲ្យយុវជនមានការយល់ដឹងផ្នែកនយោបាយជារឿងសំខាន់ហើយការបណ្តុះបណ្តាល និងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានតាមបច្ចេកវិទ្យាទំនើបៗនាសម័យថ្មីនេះ ដើម្បីលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងរបស់យុវជនអំពីសារៈសំខាន់នៃការបោះឆ្នោតតែមានសារៈសំខាន់ថែមទៀត។ ជាមួយគ្នានេះ ភាគីពាក់ព័ន្ធជាពិសេសគណបក្សនយោបាយត្រូវបង្កឲ្យមានបរិយាកាសងាយស្រួលឲ្យយុវជនបានចូលរួមក្នុងវិស័យនយោបាយឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយ ដោយហេតុថាពួកគេនឹងក្លាយជាអ្នកដឹងនាំជំនាន់ក្រោយ និងជាដៃគូដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការចូលរួមលើកកម្ពស់នូវការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ។

នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១២ ក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់ បឹងរាំង បានសម្រេចលុប ឈ្មោះលោក **សម រង្ស៊ី** ចេញពី

ការលុបឈ្មោះទណ្ឌិតជាប់ពន្ធនាគារចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតដោយក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ សង្កាត់ និងការសម្រេចរបស់គ.ជ.ប ៖ ខ្វះច្បាប់ និងប៉ះពាល់សិទ្ធិបោះឆ្នោត

បញ្ជីបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១២ ដែលមានសម្លេងគាំទ្ររបស់ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់ ចំនួន ៥រូប លើ ៧រូប ដោយ ផ្អែកលើមាត្រា ៥០ថ្មី នៃច្បាប់ ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង តំណាងរាស្ត្រ និងសាលដីកា តុលាការកំពូល លេខ៣២ ចុះ ថ្ងៃទី០១ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១១ ក្នុងករណីថា ជនដែលមាន ទោសគ្មានសិទ្ធិមានឈ្មោះក្នុង

បញ្ជីបោះឆ្នោត។ លោក ជួង ជួង ដែលជាមេធាវីរបស់ លោក សម រង្ស៊ី បានប្តឹងជំទាស់ទៅនឹងសេចក្តីសម្រេច របស់ក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់បឹងរាំងខណ្ឌដូនពេញ រាជធានី ភ្នំពេញ ទៅក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ គ.ជ.ប ទាក់ទងទៅនឹង សាលដីកាលេខ ៣២ ចុះថ្ងៃទី ០១ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១១ របស់តុលាការកំពូល មិនត្រូវបានអនុវត្តដោយតុលានេះនៅ ឡើយ មាត្រា៥០ថ្មីនៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង តំណាងរាស្ត្រ ចែងតែអំពីការចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ការលុប ឈ្មោះលោក សម រង្ស៊ី ចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតគឺត្រូវផ្អែកលើ សេចក្តីណែនាំរួមស្តីពីការពង្រឹងការពិនិត្យបញ្ជីឈ្មោះ និង ចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតលេខ ០២៧ សណន ចុះថ្ងៃ ០៣

សេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុម ប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ និង គ.ជ.ប ហាក់ដូចជាខ្វះមូល ដ្ឋានក្របខណ្ឌច្បាប់ និងនីតិ វិធីជាក់លាក់ ចែងពីការលុប ឈ្មោះអ្នកមានសិទ្ធិបោះ ឆ្នោតដែលត្រូវបានតុលាការ ផ្តន្ទាទោសផ្សេងពីបទល្មើស បោះឆ្នោតចេញពីបញ្ជីបោះ ឆ្នោត ក្នុងករណីពិសេស ឬ ប្រចាំឆ្នាំនោះឡើយ ។

ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១០ របស់ គ. ជ.ប ប៉ុន្តែក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់ បឹងរាំង មិនមានលិខិតបញ្ជាក់ ពីការដកហូតសិទ្ធិបោះឆ្នោត លោកសម រង្ស៊ី។ ករណីរបស់ លោកសម រង្ស៊ី កំពុងតែត្រូវ បានចាត់ការតាមនីតិវិធីដោយ តុលាការកំពូលលើ បណ្តឹង សើរើ, ការចាត់ចែងការអនុវត្ត សាលដីកាតុលាការកំពូល របស់ក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់បឹង រាំងមិនត្រូវតាមគតិច្បាប់, និង

តុលាការកំពូលអាចនឹងល្អរ ការអនុវត្តទោសករណីលោក សម រង្ស៊ី។ ច្បាប់អនុញ្ញាតឲ្យប្តឹង ជនណាម្នាក់បានលុះត្រាតែ ជននោះមិនមានលក្ខខណ្ឌ គ្រប់គ្រាន់តាមការតម្រូវនៃ មាត្រា៥០ នៃច្បាប់បោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ដែលសុំចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត។ នីតិវិធី និងសៀវភៅណែនាំ

របស់ គ.ជ.ប បានអនុញ្ញាតជន ណាម្នាក់អាចប្តឹងជំទាស់ទៅនឹង អ្នកដែលមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជី បោះឆ្នោត ដែលជននោះគ្មាន សិទ្ធិចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតដោយ ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពជាប់ពន្ធនា គារ ប៉ុន្តែគ្មាននីតិវិធី និងការ ណែនាំឲ្យប្តឹងជំទាស់ដកសិទ្ធិ បោះឆ្នោតដោយដកឈ្មោះ ចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតព្រោះជន នោះជាទណ្ឌិតជាប់ពន្ធនាគារ។

ជាទូទៅការប្តឹងជំទាស់ឲ្យដកឈ្មោះចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតដោយសារបញ្ហាសញ្ញាតិ និងអាយុ ជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ដាច់ខាត ដែលមានចែងក្នុងបទដ្ឋានលិខិតតុបករណ៍អន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិបោះឆ្នោត និងឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត។ ប៉ុន្តែសម្រាប់លក្ខខណ្ឌមានទី លំនៅ ទណ្ឌិតជាប់ពន្ធនាគារ ឬ ជនរឹកលចរិក ជាលក្ខខណ្ឌ តែមិនដាច់ខាត។ មានន័យថាការប្តឹងជំទាស់លើជនណាម្នាក់ក្នុង លក្ខខណ្ឌនេះអាចមិនឲ្យអនុវត្ត គ.ជ.ប ក៏បានយល់អំពីបញ្ហានេះដែរ ព្រោះកន្លងមកតែពន្យល់ថា គ.ជ.ប អនុវត្តតាមច្បាប់ ហើយ គ.ជ.ប គ្មានសិទ្ធិដកឈ្មោះនរណាម្នាក់បានទេ សូម្បីឈ្មោះស្នូនចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតក្នុងកំឡុងពេលចុះឈ្មោះ។

លោក អ៊ឹម សូស្តី ប្រធាន គ.ជ.ប បានមានប្រសាសន៍ក្នុងកិច្ចប្រជុំមួយ នៅថ្ងៃ ទី៦ វិច្ឆិកា ២០១២ ថា ទោះបីពុំមានវត្ត មានគណបក្សប្រឆាំងចូលរួមការបោះឆ្នោត ថ្នាក់ជាតិឆ្នាំ២០១៣ ក៏ដោយ ក៏ការបោះ ឆ្នោតនឹងប្រព្រឹត្តិទៅជាធម្មតា។ ការបង្ហាញ ជំហរមិនខ្មោយខ្វល់ពីវត្តមាន ឬកង្វល់របស់ គណបក្សជំទាស់ ឬចេញមុខការពារគណ- បក្សកាន់អំណាចតែងត្រូវបានបង្ហាញជា

ទោះបីជាមានសំណើជាច្រើនលើក ពីការកំណែទម្រង់សមាសភាព គ.ជ.ប រដ្ឋា- ភិបាលរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងគណៈរដ្ឋមន្ត្រី បានរក្សា សមាសភាព គ.ជ.ប ដោយប្តូរតែ ពីររូប ហើយដាក់ទៅរដ្ឋសភា កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០១២ ប្រជុំអនុម័តគាំទ្រសមាស ភាពដដែលរបស់ គ.ជ.ប ដោយមានសមា ជិកសភាត្រឹម ៨៧រូប ដែលមកពីគណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសម្ព័ន្ធភាព របស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា គឺគណបក្ស

ទាំងនេះអាចនឹងនាំឱ្យមានការប្រកួតប្រជែង កាន់តែខ្លាំង និងភាពប្រឈមមួយចំពោះ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដែលបច្ចុប្បន្នមាន សម្លេងលើសលុបព្រមទាំងគណបក្សជំទាស់ បច្ចុប្បន្នដែលអាចនឹងបាត់បង់សម្លេងឆ្នោត សម្រាប់គណបក្សថ្មីរបស់ពួកគេ។ បើទោះជា

សាធារណៈដោយ គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតនេះ ដែល ជំរុញឱ្យគណបក្សជំទាស់កាន់តែមិនទុកចិត្តលើស្ថាប័នឯករាជ្យដែល មានភារៈរៀបចំការបោះឆ្នោតជាតិមួយនេះ។

គណបក្ស សម រង្ស៊ី និងគណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស ធ្លាប់ទាមទារ ស្នើសុំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរសមាសភាពដឹកនាំ គ.ជ.ប ថ្មី ដើម្បីបង្ហាញពី តម្លាភាព និងយុត្តិធម៌នៅក្នុងការរៀបចំការបោះឆ្នោតជាតិឆ្នាំ២០១៣។ ការទាមទារឱ្យមានកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត និងការផ្លាស់ប្តូរសមាស ភាព គ.ជ.ប ថ្មី មានតុល្យភាពនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ដែលមានការ តែងតាំងពីគណបក្សសំខាន់នៅក្នុងរដ្ឋសភា។ កាលពីពេលកន្លងមកក៏ មានការលើកឡើងដោយសហគមន៍អន្តរជាតិជាច្រើន។

ហ៊ុនស៊ុនប៊ុច និងគណបក្សជាតិនិយម ខណៈ ដែលគណបក្សជំទាស់គឺ គណបក្ស សមរង្ស៊ី និង គណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស បានធ្វើ ពហិកាមិនចូលរួមអង្គប្រជុំដើម្បីបោះឆ្នោត ផ្តល់សេចក្តីទុកចិត្តដល់សមាសភាពគ.ជ.ប អាណត្តិថ្មីនោះទេក៏ដោយ។ គណបក្សផ្សេង ទៀតដែលរួមបញ្ចូលគ្នាសម្រាប់ការបោះ ឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០១៣ នេះត្រូវបានគេប្រកាសឱ្យដឹងថាគឺគណ បក្សជាតិនិយម និងគណបក្សហ៊ុនស៊ុនប៊ុច នៅក្រោមគណបក្សហ៊ុនស៊ុនប៊ុចតែមួយ។

ឯកឧត្តម អ៊ឹម សូស្តី ប្រធាន គ.ជ.ប

មានការប៉ុនប៉ងរួមបញ្ចូលនូវគណបក្សទាំងពីរនេះ ឈានទៅរកការ បោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់បានបរាជ័យ ដោយសារតែ មានជម្លោះរវាងសម្តេចក្រុមព្រះនរោត្តម រណប្បទិ្ធ ដែលជាប្រធានគណ បក្សជាតិនិយម និងឯកឧត្តម ញឹក ប៊ុនឆែ ជាប្រធានគណបក្សហ៊ុនស៊ុន ប៊ុច។ ទោះជាយ៉ាងណា បន្ទាប់ពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សា ឃុំ-សង្កាត់មក អគ្គលេខាធិការគណបក្សជាតិនិយម បានជម្រុញឱ្យ...

មានការរួមបញ្ចូលគ្នាដោយជោគជ័យជាមួយ សម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណបូទិ៍ បាន និងគណបក្សហ៊្វុនស៊ិនបិច ខណៈពេលដែល ប្រកាសដំណឹងជាសាធារណៈក្នុងខែសីហា គណបក្សជាតិនិយម បានប្តូរប្រធានគណបក្ស ឆ្នាំ២០១២ ថា លាលែងឋានៈជាប្រធាន និងឈ្មោះគណបក្សទៅជា “គណបក្សជាតិ គណបក្ស នរោត្តម រណបូទិ៍ និងមិនធ្វើ និយម ឬ NP” វិញ។ ការរួមបញ្ចូលគ្នាគណបក្ស នយោបាយទៀត។

តែមួយ ដែលបានកើតមានឡើងបន្ទាប់ពី

លទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សា អង្គប្រឹក្សាសង្កាត់និងជនៈតំណាងរាស្ត្រអាណត្តិទី៥ ឆ្នាំ២០១៣។ ផ្អែក លើលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់ ចំពោះការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ ២០១៣ខាងមុខនេះវិញ នឹងមិនមានការផ្លាស់ប្តូរធំដុំ ក្រៅ តែពីគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សជំទាស់នោះ ទេ។ ក្នុងករណីដែលគណបក្ស សម រង្ស៊ី និងគណបក្ស សិទ្ធិមនុស្សបានរួមបញ្ចូលគ្នាប្រកបដោយជោគជ័យ ពួកគេ អាចទទួលបានសម្លេងឆ្នោតកើនឡើងដល់ទៅ ៣០%នៃ សន្លឹកឆ្នោត ហើយអាចកើនឡើងនៃចំនួនអាសនៈដល់ ៣៦ អាសនៈ (ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ទទួលបាន ២៩ អាសនៈ)។ នៅពេលបច្ចុប្បន្ននេះគណបក្ស សម រង្ស៊ី កាន់កាប់ចំនួន

អាសនៈតែ ២៦ អាសនៈ (២២ភាគរយនៃសន្លឹកឆ្នោតសរុប) ហើយគណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស កាន់កាប់ចំនួន ៣អាសនៈ (៦ % នៃសន្លឹកឆ្នោត) នៅក្នុងសភា។ នៅពេលដែល គណបក្សសិទ្ធិ មនុស្ស បានកើនឡើងនូវសម្លេងឆ្នោតសរុប នៅក្នុងការបោះ ឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ឆ្នាំ២០១២ ដល់ទៅ ១០ភាគរយ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង តំណាងរាស្ត្រ។ ទោះបីយ៉ាងណា គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា អាចរក្សាសន្លឹកឆ្នោតដែលប៉ុន្តែអាចនឹងបាត់បង់អាសនៈខ្លះ ទៅគណបក្សដទៃសម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាង រាស្ត្រឆ្នាំ២០១៣ ដែលក្នុងនោះគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាអាច នឹងទទួលបានត្រឹម ៨៦អាសនៈ ជំនួសឱ្យ ៩០អាសនៈដែល បានឈ្នះនៅក្នុងការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ ២០០៨។

វិមានរដ្ឋសភា នៃព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា

ផ្ទុយទៅវិញ ក្នុងករណីដែលគណបក្ស សម រង្ស៊ី និងគណបក្សសិទ្ធិមនុស្សបរាជ័យ ក្នុងការរួបរួមគ្នា នោះគណបក្សគណបក្ស សម រង្ស៊ី អាចនឹងបាត់បង់អាសនៈសភា ទៅឱ្យ គណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស និងគណបក្សប្រជាជន កម្ពុជា ខណៈពេលដែលគណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស អាចកើនឡើងនូវសម្លេងឆ្នោតប្រហែលជា ៤ ភាគរយ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងការបោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០០៨ ផងដែរ។

លទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុម ប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់បានបង្ហាញថា គណបក្ស សម រង្ស៊ី បានបាត់បង់សម្លេងឆ្នោត។ ចំនួន អាសនៈរបស់គណបក្សសមរង្ស៊ី នឹងមាន ការថយចុះទៅឱ្យគណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស និង គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដែលអាចនឹង ទទួលបាន ២អាសនៈបន្ថែមទៀត ក្នុងគណ បក្សនិមួយៗទៅលើអាសនៈដែលមាននៅ ក្នុងរដ្ឋសភាបច្ចុប្បន្ន។

ការប្រមើលមើលចំពោះការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០១៣ (បញ្ចប់)

គណបក្សជាតិនិយម និងគណបក្ស ហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច នឹងមិនរំពឹងថាទទួលបាននូវការ កើនឡើងធំដុំទេបើផ្ដោតលើលទ្ធផលបោះ ឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ដោយ គណបក្សទាំងពីរនេះអាចរក្សាបានអាសនៈ២ ខណៈដែលបាត់បង់អាសនៈរបស់ខ្លួនបច្ចុប្បន្ន ដល់ទៅ២អាសនៈនៅក្នុងសភា (អាសនៈ របស់គណបក្សទាំងពីរនេះមាន៤អាសនៈ ក្នុង ឆ្នាំ២០០៨)។ សម្លេងឆ្នោតរបស់ពួកគេបាន ថយចុះគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៅក្នុងការបោះឆ្នោត ជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។ យ៉ាងណា

ក៏ដោយ ចំពោះការស្មានទុកជាមុននៃទិន្ន ផលបោះឆ្នោតសម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើស តាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ២០១៣ទាំងនេះ មិន អាចផ្តល់ជាការទទួលយកបាន ចាប់តាំងពីគំរូ ភាពនៃអ្នកបោះឆ្នោតដែលអាចនឹងមានភាព ខុសគ្នានៅកំឡុងពេលបោះឆ្នោតសភា។ ការចាប់អារម្មណ៍របស់អ្នកបោះឆ្នោតក្នុងការ បោះឆ្នោតឱ្យ គណបក្សនយោបាយនៅក្នុង ការដឹកនាំក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ខុសពីការ បោះឆ្នោតជ្រើសរើសគណបក្សជាអ្នក តំណាងរាស្ត្រ។

សរុបមកវិញ លទ្ធផលបោះឆ្នោតខាងមុខអាច មានការថយចុះតិចតួចរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាសំ រាប់អាសនៈព្រឹទ្ធសភា ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត/ស្រុក/រាជធានី និងសមាជិកសភា រីឯគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ (CNRP) ឬ គណបក្សសមរង្ស៊ី និងគណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស(ក្នុងករណី ការរួបរួមគ្នាបានជោគជ័យមុនការបោះឆ្នោត) នឹងមាន ការកើនឡើងតិចតួចចំនួនសមាជិកសភា និងក្រុមប្រឹក្សា

ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។ ផ្ទុយទៅវិញ គណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច និង/ឬ គណបក្សជាតិនិយម អាចនឹងបាត់បង់អាសនៈដ៏ច្រើនរបស់ ខ្លួនសម្រាប់ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រអាណត្តិទី ៥។ ប៉ុន្តែលទ្ធផលសន្លឹកឆ្នោតខាងមុខក៏អាចប្រែប្រួលខ្លះថែម ទៀត នៅពេលអ្នកមិនបានបោះឆ្នោតនៅឆ្នាំ២០១២ និងអ្នកចុះ ឈ្មោះបោះឆ្នោតថ្មី ប្រមាណ ៣លាន ៥សែន នាក់ ចេញមក បោះឆ្នោតក្នុងនោះជាង ៥០% ដែលបាត់បង់ទឹកចិត្តរឿងបញ្ហា នយោបាយ។ ការបោះឆ្នោតខាងមុខ អាចលេចចេញតែក្រុម គណបក្សនយោបាយប្រកួតប្រជែងពីរលេចធ្លោរ គឺគណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សជំទាស់ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ។ បរិយាកាស និងដំណើរការបោះឆ្នោត អាចនៅបន្តមានបញ្ហា មិនទាន់សេរី យុត្តិធម៌ និងតម្លាភាពពេញលេញដដែល។ ភាព ជឿជាក់ និងនីត្យានុកូលភាពនៃលទ្ធផលបោះឆ្នោតលើកនេះ ក៏ នឹងធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំង ដោយសារគ្មានការចូលរួមពេញលេញ ពី គណបក្សជំទាស់ក្នុងការរៀបចំ និងត្រួតពិនិត្យការជ្រើសរើស សមាសភាព គ.ជ.ប គ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ មេដឹកនាំគណបក្ស ជំទាស់មិនអាចឈរឈ្មោះបោះឆ្នោត និងដឹកនាំគាំទ្រគណបក្ស ខ្លួនក្នុងការប្រកួតប្រជែងបោះឆ្នោតនេះផ្ទាល់នៅក្នុងប្រទេស បានទេ។

អ្នកបោះឆ្នោតបង្ហាញប្រាមដៃប្រឡាក់ទឹកខ្មៅ បញ្ជាក់បានបោះឆ្នោតជ្រើស រើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាណត្តិទី៣ កាលពីថ្ងៃទី៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១២

ការសុំឈ្មោះទណ្ឌិតជាប់ពន្ធនាគារចេញពីបញ្ជីច្បាប់ចម្លោះឆ្នោតដោយក្រុមប្រឹក្សាជំនុំ សង្កាត់ និងការសម្រេចសវនករ ៧ ៖ ខ្លះច្បាប់ និងប៉ះពាល់សិទ្ធិច្បាប់ចម្លោះឆ្នោត

សាលដីកាលេខ ៣២ ០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២ ដើម្បី ជម្រះនៃ គណៈកម្មាធិការជាតិ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១១ ឲ្យសើរើនៅតុលាការកំពូល។ បើ រៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) របស់តុលាការកំពូលបានកាត់ ផ្អែកលើមាត្រា៤៤៩ នៃក្រមនីតិ បានបើកសវនាការដើម្បីដោះ ទោសកំបាំងមុខឲ្យលោក សម វិធីព្រហ្មទណ្ឌ ប្រសិនបើតុលា ស្រាយបណ្តឹងជាសាធារណៈទៅ រង្សី ជាប់ទោសពី **បទផ្សព្វផ្សាយ ការកំពូល កំពុងតែចាត់ការ លើបណ្តឹងដែលលោក ជួង ជួង ពីតំរានមិនពិត ញុះញង់ និង បណ្តឹងសើរើករណី លោក សម ជាមេធាវីលោក សម រង្សី ក្នុង បំផ្លាញទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ រង្សី នោះតុលាការកំពូលអាច ការប្តឹងជំទាស់ទៅនឹងសេចក្តី ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងទោសព្រហ្ម ល្អការអនុវត្តទោសបាន។ សម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់ ទណ្ឌ ត្រូវបានលោក សម រង្សី បឹងរាំង ក្នុងការលុបឈ្មោះលោក បន្តដាក់ពាក្យបណ្តឹងកាលពីថ្ងៃទី សម រង្សី ចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោត**

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះ រាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាលទ្ធផលក្រុម

លុបឈ្មោះលោក សម រង្សី របស់ស្ថាប័ន ព្រោះ គ.ជ.ប ប្រឹក្សាជំនុំជម្រះនៃគណៈកម្មាធិ ចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោត។ ការ បានយោងមាត្រា៥០ ដែលមិន ការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ដោះស្រាយបណ្តឹង ហើយតំ ទាក់ទិនឲ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ បានសម្រេចតម្កល់សេចក្តី កល់ការសម្រេចសេចក្តីរបស់ សង្កាត់ដកសិទ្ធិអ្នកបោះឆ្នោត សម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សានេះ ហាក់ដូចជាអនុ ដោយឈ្មោះនរណាម្នាក់ចេញពី បឹងរាំង ទុកជាបានការក្នុងការ វត្តខុសពីទម្រង់ និងគតិច្បាប់ ក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោត ។

ប៉ុន្តែមាត្រានេះពុំបានចែងពី និងជាក់លាក់អំពីប្រភេទនៃបទ ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានឈ្មោះ ល្មើស និងលក្ខណៈដែលចៅក្រម ក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតរួចហើយនោះ មានសិទ្ធិក្នុងការដកហូតសិទ្ធិ ទេ ឬទណ្ឌិតដែលត្រូវបាន ពលរដ្ឋ សិទ្ធិនយោបាយនៅ តុលាការផ្តន្ទាទោសក្រៅពីបទ ពេលដែលបុគ្គលនោះត្រូវបាន ល្មើសបោះឆ្នោតដែលមានចែង តុលាការផ្តន្ទាទោសតាមបទ នៅក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើស ល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុង តាំងតំណាងរាស្ត្រ ត្រូវលុបចេញ ច្បាប់ និងមានសាលក្រម ពីបញ្ជីបោះឆ្នោតនោះទេ។ ព្រះ ឬសាលដីការជាស្ថាពរ ក៏ប៉ុន្តែ រាជាណាចក្រកម្ពុជា មានក្រម ទាក់ទងទៅនឹងនីតិវិធី ក្នុងការ ព្រហ្មទណ្ឌដែលចែងយ៉ាងច្បាស់ លប់ឈ្មោះទណ្ឌិតចេញពីបញ្ជី

មាត្រា ៥០ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីការ បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាង រាស្ត្រ ក្នុងជំពូកទី៦ សម្រាប់ ការចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត និង បញ្ជីបោះឆ្នោតបានចែងថា ដើម្បីបោះឆ្នោតបាន ប្រជា ពលរដ្ឋត្រូវមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជី បោះឆ្នោត និងមានឯកសារ បញ្ជាក់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់ ខ្លួនក្នុងពេលបោះឆ្នោត។ ដើម្បីមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះ ឆ្នោតប្រជាពលរដ្ឋត្រូវបំពេញ លក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖

- មានសញ្ជាតិខ្មែរ -មានអាយុ ១៨ ឆ្នាំឡើងទៅ គិតដល់ថ្ងៃ បោះឆ្នោត -មានទីលំនៅក្នុងឃុំ សង្កាត់ដែលសាមីខ្លួនត្រូវបោះ ឆ្នោត -មិនត្រូវស្ថិតក្នុងស្ថាន ភាពជាប់ពន្ធនាគារ -ពុំមែនជា ជនរឹកលចរិត ឬស្ថិតក្រោម អាណាព្យាបាលដោយមាន លិខិតបញ្ជាក់ពីក្រសួងស្ថាប័ន មានសមត្ថកិច្ច។

គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការ បោះឆ្នោតត្រូវចេញបទបញ្ជា និងនីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តជាក់ ស្តែងនូវក្របខ័ណ្ឌទី១នៃមាត្រា នេះ ។

យោងតាមមាត្រា ៥០ថ្មីនៃច្បាប់ ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង តំណាងរាស្ត្រ រៀបរាប់តែអំពី លក្ខខណ្ឌតម្រូវឲ្យប្រជាពលរដ្ឋ មានសិទ្ធិចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត

និងជាក់លាក់អំពីប្រភេទនៃបទ ល្មើស និងលក្ខណៈដែលចៅក្រម មានសិទ្ធិក្នុងការដកហូតសិទ្ធិ ពលរដ្ឋ សិទ្ធិនយោបាយនៅ តុលាការផ្តន្ទាទោសក្រៅពីបទ ពេលដែលបុគ្គលនោះត្រូវបាន ល្មើសបោះឆ្នោតដែលមានចែង តុលាការផ្តន្ទាទោសតាមបទ នៅក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើស ល្មើសដែលមានចែងនៅក្នុង ច្បាប់ និងមានសាលក្រម ពីបញ្ជីបោះឆ្នោតនោះទេ។ ព្រះ ឬសាលដីការជាស្ថាពរ ក៏ប៉ុន្តែ មានក្រម ទាក់ទងទៅនឹងនីតិវិធី ក្នុងការ ព្រហ្មទណ្ឌដែលចែងយ៉ាងច្បាស់ លប់ឈ្មោះទណ្ឌិតចេញពីបញ្ជី

ការលុបឈ្មោះឧស្ម័នកាបូនិកជាប់ពន្ធនាការចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងការសម្រេចរបស់គ.ជ.ប ៖ ខ្លះច្បាប់ និងប៉ះពាល់សិទ្ធិបោះឆ្នោត

បោះឆ្នោតប្រចាំឆ្នាំ និងស្ថាប័ន ឬអង្គដែលជាអ្នកអនុវត្តនៅក្នុងកំឡុងពេលចុះឈ្មោះ និងពេលពិនិត្យបញ្ជីឈ្មោះនោះ គឺពុំទាន់ឃើញមាននៅឡើយទេ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ជំពូកទី១១ នៃច្បាប់បោះឆ្នោតនេះ បានអនុញ្ញាតឱ្យ	គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតលុបឈ្មោះអ្នកមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតរួចហើយ ក្នុងករណីដែលអ្នកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតនោះប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយទាក់ទងទៅនឹងការបោះឆ្នោត ដូចជា ការប្រើ	កម្លាំង ឬអំពើហិង្សា ឬបំភិតបំភ័យមិនឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតទៅចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ញុះញង់អ្នកគាំទ្រ ឬអ្នកបោះឆ្នោតឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើរំលោភបំពាន អំពើគំរាមកំហែង អំពើហិង្សាទៅលើបេក្ខជន ឬ
--	--	--

គណបក្សនយោបាយដទៃ ការបង្កការរំខានមិនឱ្យដំណើរការបោះឆ្នោតបាន ការបង្កការរំខានមិនឱ្យរាប់សន្លឹកឆ្នោតបាន ការធ្វើឱ្យខូចរបៀបរៀបរយក្នុងពេលបោះឆ្នោត និងការទិញសន្លឹកឆ្នោតដោយសម្ភារៈ ឬដោយប្រាក់កាសជាដើម ដែលករណីខាងលើនេះ បានចង្អុលបង្ហាញនូវបទល្មើសបោះឆ្នោតយ៉ាងច្បាស់លាស់ និងការអនុញ្ញាតឱ្យគ.ជ.ប មានអំណាចពេញលេញដែលស្របតាមគតិច្បាប់ ក៏ដូចជាទម្រង់ច្បាប់ក្នុងការលប់ឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតដែលមានឈ្មោះរួចមកហើយក្នុងបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោតចេញពីបញ្ជីឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត នៅពេល

ដែលអ្នកបោះឆ្នោតនោះត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសនូវបទល្មើសដូចដែលមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី១១នោះ រីឯការលុបឈ្មោះចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតនូវទណ្ឌិតដែលប្រព្រឹត្តអំពើផ្សេងពីអ្វីដូចដែលមានចែងក្នុងជំពូកខាងលើនេះ គឺមិនទាន់មានទេ។

នោះរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២ តំណាងគ.ជ.ប បែរជាលើកយកមាត្រា ៥៣ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រដែលរៀបចំអំពី គ.ជ.ប ត្រូវធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ឱ្យបំពេញតួនាទីជាតំណាងខ្លួនក្នុងការពិនិត្យបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត និងចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតក្នុងបញ្ជី

មាត្រា ៥០ថ្មី នៃច្បាប់បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ អាចពន្យល់បានថា លោក សម រង្ស៊ី អាចបាត់បង់សិទ្ធិបោះឆ្នោត ប៉ុន្តែក្នុងករណីឈ្មោះលោក សម រង្ស៊ី មាននៅក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោត និងមានការរួចទោស ឬបញ្ចប់ទោស ក្នុងកំឡុងពេលមុនថ្ងៃបោះឆ្នោត លោក សម រង្ស៊ី ក៏អាចបោះឆ្នោតបានដែរ ។

ក្នុងកំឡុងពេលចុះឈ្មោះ ការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត និងការពិនិត្យបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត គ.ជ.ប មានបទបញ្ជា នីតិវិធី និងសៀវភៅណែនាំរបស់ខ្លួនសម្រាប់មន្ត្រី គ.ជ.ប ស្មៀន និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។ នីតិវិធី និងការណែនាំនេះអនុញ្ញាតឱ្យស្មៀនឬក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់លុបឈ្មោះនរណាម្នាក់ចេញពីបញ្ជី ប៉ុន្តែមិនមែនឱ្យ “ដកសិទ្ធិបោះឆ្នោតនរណាម្នាក់ទេ” ។ នីតិ

វិធី និងសេចក្តីណែនាំមានគោលបំណងដើម្បីពង្រឹងគុណភាព និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោតដោយដកឈ្មោះ ស្លូន និងអ្នកស្លាប់។ ក្នុងនីតិវិធី និងសៀវភៅណែនាំនេះ ក៏ពុំមានចែងឱ្យស្មៀន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ឬ គ.ជ.ប ខ្លួនឯងដកសិទ្ធិអ្នកបោះឆ្នោតចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោត ព្រោះនរណាម្នាក់ជាទណ្ឌិត ឬរឹកលចរិកឡើយ ។

នោះរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២ តំណាងគ.ជ.ប បែរជាលើកយកមាត្រា ៥៣ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រដែលរៀបចំអំពី គ.ជ.ប ត្រូវធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ឱ្យបំពេញតួនាទីជាតំណាងខ្លួនក្នុងការពិនិត្យបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត និងចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតក្នុងបញ្ជី

បោះឆ្នោត និងសៀវភៅបញ្ជីបោះឆ្នោតសំរាប់ឃុំ-សង្កាត់។ ប៉ុន្តែគ្មានការរៀបរាប់របស់មាត្រានេះ ឬគ្មាននីតិវិធី និងការណែនាំណាមួយឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់មានតួនាទីទៅដកសិទ្ធិអ្នកបោះឆ្នោតដោយលប់ឈ្មោះអ្នកស្ថិតក្នុងស្ថានភាពជាប់ពន្ធនាគារឡើយ។

នយោបាយ និងសង្គម

ថ្ងៃទី៥ ខែកុម្ភៈ ៖ មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំ ច្បាប់សម្រាប់សហគមន៍ សហការ ជាមួយនឹង អង្គការបណ្តាញប្រាក់ខែ ទាបបំផុតនៅអាស៊ីបានរៀបចំវេទិកា

ថ្ងៃទី១ ខែមេសា ៖ ប្រធានាធិបតី ចិន លោក **ហ្វី ជិនតាវ** (Hu Jintao) និងភរិយា បានមកដល់ខេត្តសៀម រាប តាមយន្តហោះពិសេសរបស់ ចិន (វេលាម៉ោង ១០ ព្រឹក) ក្នុង គោលបំណងទស្សនាប្រាសាទ បូរណមួយចំនួន និងពិនិត្យមើល ប្រាសាទបូរណខ្លះ ដែលប្រទេស ចិនផ្តល់មូលនិធិជួសជុលផង។ លោក មានគម្រោងទៅទស្សនា ប្រាសាទអង្គរវត្ត ប្រាសាទបាយ័ន ប្រាសាទចៅសាយទេវតា ដែលចិន ធ្លាប់បានផ្តល់មូលនិធិជួសជុល និង ប្រាសាទតាព្រហ្មជាដើម។

ថ្ងៃទី២១ ខែសីហា ៖ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង យោសនាការប្រទេសចិន នៅខេត្ត ក្វាងស៊ី (Guangxi) លោក **ស៊ិន ប៉ៃ ហៃ** (Shen Beihay) បានមក ទស្សនកិច្ចនៅកម្ពុជា និងជួបជាមួយ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងព័ត៌មានកម្ពុជា លោក ខៀវ កាញារីទ្ធ ដើម្បីពង្រឹងកិច្ចសហ ប្រតិបត្តិការ និងយុទ្ធសាស្ត្រស៊ី

មហាជន(People's Tribunal) មួយ នៅមជ្ឈមណ្ឌលសហប្រតិបត្តិការ កម្ពុជាជប៉ុន (CJCC) ដោយផ្ដោត សំខាន់លើប្រាក់ខែគោល និងលក្ខ ខណ្ឌការងារសមស្របរបស់កម្មករ កម្មករវិនី ក្នុងវិស័យកាត់ដេរនៅ កម្ពុជា។ បន្ទាប់ពីវេទិកាវាយពេល ២ថ្ងៃបានបញ្ចប់ ចៅក្រមនៃវេទិកា

ថ្ងៃទី២៦ មីនា ៖ កាសែត The Sydney Morning Herald ស្រង់ របាយការណ៍ការស៊ើបអង្កេតពី គណៈកម្មការឧក្រិដ្ឋកម្មអូស្ត្រាលី តាមដានការផ្ទេរលុយ បានពីការ រត់ពន្ធគ្រឿងញៀនចេញពីបន ល្បែងកាស៊ីណូមុជ (Crown Casino) នៅទីក្រុងម៉ែលបឺន ដែលត្រូវបានគេសង្ស័យថា ស្ថិត

ជម្រៅរវាងកម្ពុជា និងចិន។ ក្រោយ ជំនួប ទូរទស្សន៍ជាតិ (ទទក) យល់ ព្រមចាប់ផ្តើមចាក់ផ្សាយឯកសារ ចំនួន៦ នៅវគ្គដំបូង ស្តីពីវប្បធម៌ ប្រពៃណី និងការរីកចម្រើននានា នៅខេត្តក្វាងស៊ី ប្រទេសចិន និង បញ្ជូនឯកសារមួយចំនួនស្តីពីសក្តានុ ពលវិស័យទេសចរណ៍ កសិកម្ម និង

មហាជនរកឃើញថា កម្មករកម្ពុជា កំពុងរស់នៅមិនបានសមរម្យ ដោយសារតែប្រាក់ឈ្នួលទាប ដែល ចាំបាច់អោយគ្រប់ភាគីយកចិត្តទុក ដាក់ដោះស្រាយ។ ពួកគេសំអាងថា មិនបានផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលសមរម្យ គឺ ផ្ទុយពីរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់ស្តីពីការងារ កម្ពុជា និងបទដ្ឋានច្បាប់អន្តរជាតិ។

ក្រោមការត្រួត ពិនិត្យរបស់ **ហ៊ិន តូ** យកទៅក្នុងតំបន់អាស៊ី។ លោក ខុកញ៉ា **ហ៊ិន តូ** ជាក្មួយប្រុសលោក នាយករដ្ឋមន្ត្រី **ហ៊ិន សែន** នៅថ្ងៃ អង្គារ ទី២៧ ខែមីនា បានចេញមុខ បដិសេធការចោទប្រកាន់ លើរូប លោកពាក់ព័ន្ធបណ្តាញរត់ពន្ធគ្រឿង ញៀន និងការលាងលុយកខ្វក់រវាង កម្ពុជា និងប្រទេសអូស្ត្រាលី។

ការរីកចម្រើនវិស័យផ្សេងៗទៀត របស់កម្ពុជា ឲ្យចាក់ផ្សាយតាម ទូរទស្សន៍នៅខេត្តក្វាងស៊ី ប្រទេស ចិន ដែរ។ ខេត្តក្វាងស៊ី នោះ មាន

លោក **វីលលៀម ថត** (William Todd) ស្ថានទូតសហរដ្ឋអាមេរិកប្រចាំកម្ពុជា

ថ្ងៃទី៨ ខែមិថុនា ៖ ស្ថានទូត សហរដ្ឋអាមេរិកប្រចាំកម្ពុជា បានប្រកាសថា លោក **វី លលៀម ថត** (William Todd) បានថ្វាយសារតាំង ក្នុងនាមជា ឯកអគ្គរដ្ឋទូត វិសាមញ្ញ និងពេញសមត្ថ ភាពរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ប្រចាំនៅកម្ពុជា ជូនព្រះ មហាក្សត្រ ព្រះបាទសម្តេច ព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហ មុនី នៅព្រះបរមរាជវាំង។

ប្រជាជនចិនរស់នៅចំនួន ជាង៤៦លាននាក់។

ការឈុះឈ្មោះទណ្ឌិតជាប់ពន្ធនាគារចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតដោយគ្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ សន្តិភាព និងការសម្រេចសំគ.៥ ៖ ខ្លះច្បាប់ និងប៉ះពាល់សិទ្ធិបោះឆ្នោត

ស្លាកសញ្ញា គ.ជ.ប

សំណួរអាចលើកឡើងថា តើ គ.ជ.ប អាចធានាថា ទណ្ឌិត ជាប់ពន្ធនាគារ(នៅក្នុងពន្ធនាគារ ឬនៅក្រៅពន្ធនាគារដោយការ ព្យួរទោស) មិនអាចបោះឆ្នោត បាន បើសិនមិនលុបឈ្មោះចេញ ពីបញ្ជី?

ក្នុងករណីនេះសាកល្បង ផ្តល់យោបល់ខ្លះ ដែលទណ្ឌិត

ជាប់ពន្ធនាគារមិនអាចទៅបោះ ឆ្នោតបាន។ គ.ជ.ប អាចផ្តល់ ព័ត៌មានទៅក្រសួងមហាផ្ទៃ និង មន្ត្រីពន្ធនាគារអំពីទណ្ឌិតជាប់ ពន្ធនាគារមិនឲ្យបោះឆ្នោត។ ដូចនេះ មន្ត្រីពន្ធនាគារនៅថ្ងៃ បោះឆ្នោតនឹងមិនអនុញ្ញាតឲ្យ ទណ្ឌិតទាំងនោះទៅបោះឆ្នោត ទេ។

សម្រាប់ទណ្ឌិតជាប់ ពន្ធនាគារ ដែលត្រូវបានព្យួរ ទោសឲ្យនៅក្រៅពន្ធនាគារ ក្រសួងយុត្តិធម៌គួរផ្តល់ព័ត៌មាន ទណ្ឌិតទាំងនោះឲ្យគ.ជ.ប ដើម្បី ជូនដំណឹងទៅមន្ត្រីការិយាល័យ បោះឆ្នោតនូវបញ្ជីឈ្មោះទណ្ឌិត ទាំងនោះដែលមិនត្រូវបាន អនុញ្ញាតឲ្យបោះឆ្នោត ។

ជាសរុប បន្ទាប់ពីសិក្សា ករណីលោក សម រង្ស៊ី និងក្រុម ខណ្ឌច្បាប់ ក្រុមប្រឹក្សាយុវស្ម័យ និងគ.ជ.ប ធ្វើការសម្រេចដក ឈ្មោះទណ្ឌិតជាប់ពន្ធនាគារ ចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតនោះ គឺ គ្មានបញ្ញត្តិច្បាប់ ឬនីតិវិធីណា មួយដែលណែនាំឲ្យក្រុមប្រឹក្សា យុវស្ម័យអនុវត្តដូចនេះទេ។ ក្នុងករណីដកឈ្មោះទណ្ឌិត

ចេញពីបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត វា អាចធ្វើឲ្យពួកគេបាត់បង់សិទ្ធិ បោះឆ្នោត និងសិទ្ធិឈរឈ្មោះ បោះឆ្នោត។ នៅកម្ពុជា រយៈ ពេលនៃការចុះឈ្មោះគិតដល់ថ្ងៃ បោះឆ្នោតគឺមានរយៈពេលប្រាំ បួន (៩)ខែ ដែលក្នុងកំឡុងពេល នេះ ទណ្ឌិតខ្លះបានបញ្ចប់ទោស របស់ពួកគេ ឬជនរីកលចរិកអាច ជាសះស្បើយ ។

ខុមហ្វ្រែល យល់ឃើញថា ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ បានតម្កល់ការសម្រេចរបស់ គ.ជ.ប នៅថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២ អំពីករណីលោក សម រង្ស៊ី ដែលធ្វើឲ្យមាន ការអនុវត្តករណីគំរូមួយដែលប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិបោះឆ្នោត ដោយខ្វះបញ្ញត្តិច្បាប់ និងនីតិវិធីគ្រប់គ្រាន់។ ក្រុមប្រឹក្សា ធម្មនុញ្ញ មានភារកិច្ចក្នុងការបកស្រាយនូវបទបញ្ញត្តិ ឬក៏ វិវាទដែលទាក់ទងនឹងច្បាប់ ពិសេសបញ្ញត្តិដែលណែនាំ ឲ្យលុបឈ្មោះទណ្ឌិតចេញពីបញ្ជីបោះឆ្នោតដែលត្រូវបាន ផ្ដន្ទាទោសក្រៅពីបទល្មើសបោះឆ្នោត។

ព្រឹត្តិការណ៍ ឆ្នាំ២០១២ ៖ នយោបាយ និងសង្គម

អគ្គស្នងការនគរបាលជាតិ លោក នាយឧត្តមសេនីយ៍ នេត្រ សារឿន

ថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ៖ អគ្គស្នងការ នគរបាលជាតិ លោកនាយឧត្តម សេនីយ៍ នេត្រ សារឿន បានកោះ ប្រជុំជាបន្ទាន់មួយ ជាមួយម្ចាស់បន ល្បែងចំនួន៦១ នៅប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីពិភាក្សា និងចាត់វិធានការកាត់ បន្ថយបទល្មើសឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែល បានកើតមានកន្លងមក។ ក្រោយ ជំនួបបិទទ្វាររយៈពេល ២ម៉ោង

ម្ចាស់បនល្បែងទាំងអស់ បានឯក ភាពជាគោលការណ៍ជាមួយអគ្គស្នង ការនគរបាលជាតិ ដែលហាមឃាត់ មិនឲ្យជនជាតិខ្មែរចូលលេងល្បែង ក្នុងកាស៊ីណូ ចាប់ពីថ្ងៃទីនេះតទៅ។

ថ្ងៃទី១៤ ខែកញ្ញា ៖ លោក ការ សេងហ្សូ អតីតរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង កសិកម្ម និងអតីតទេសរដ្ឋមន្ត្រី

ទទួលបន្ទុកកិច្ចការពិសេស និងជា អនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សាស្ដារអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យកសិកម្ម និងជនបទ នៃទីស្តី ការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី បានទទួលមរណ ភាពហើយ នៅឯប្រទេសបារាំង កាលពីវេលាម៉ោង ១០ព្រឹក។

ព្រឹត្តិការណ៍ ឆ្នាំ២០១២ ៖ នយោបាយ និងសង្គម

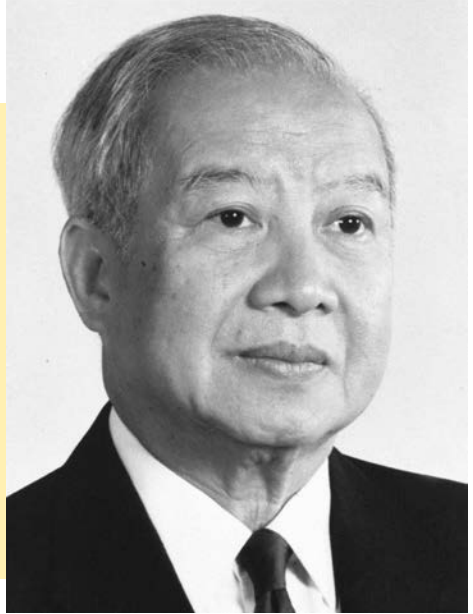
ថ្ងៃទី២៨ កញ្ញា ៖ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី បានអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តទៅនៃ ឧត្តមប្រឹក្សាការពារជាតិ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ជាច្បាប់រៀបចំអង្គការកំពូលទាក់ទងជាមួយស្ថាប័នព្រះមហាក្សត្រ និងស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ ដើម្បីទទួលខុសត្រូវលើការងារសំខាន់ ក្នុងការធានាការពារ

រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ការពារឯករាជ្យជាតិ អធិបតេយ្យភាព បូរណភាពទឹកដី និងធានាការអនុវត្តតួនាទី ភារកិច្ចសមត្ថកិច្ចរបស់កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ។ សមាសភាពនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាការពារជាតិ មានព្រះមហាក្សត្រជាព្រះអធិបតី នាយករដ្ឋមន្ត្រី និងមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់រដ្ឋាភិបាលមួយចំនួនទៀតជាសមាជិក។

ថ្ងៃទី៣ ខែតុលា ៖ លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានសម្រេចផ្ទេរភារកិច្ចរបស់មន្ត្រីនគរបាលរាជធានីភ្នំពេញមួយចំនួន រាប់ទាំងស្នងការនគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ លោក ឧត្តមសេនីយ៍ទោ **ទូច ណារ៉ុច** ផងដែរ។ លោក ទូច ណារ៉ុច ត្រូវបានផ្ទេរតំណែងទៅជាប្រធាននាយកដ្ឋានអង្គរក្សរបស់អគ្គស្នងការ

នគរបាលជាតិ ចំណែកឯអគ្គស្នងការរងនគរបាលជាតិ ត្រូវបានជំនួសដោយលោកឧត្តមសេនីយ៍ឯក ជួន សុវណ្ណ។

ថ្ងៃទី១៥ ខែតុលា ៖ ព្រះមហាក្សត្រ **នរោត្តម សីហនុ** បានសោយទីវង្គត់ ដោយព្រះជរាពាធ (រោគគាំងបេះដូង) នៅទីក្រុង ប៉េកាំង នៅវេលាម៉ោង ២៖២៥នាទី (ម៉ោងនៅប៉េកាំង ព្រឹកថ្ងៃ ច័ន្ទ ទី ១៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២) ក្នុងជន្មាយុ ៩០ព្រះវស្សា។ ព្រះករុណា ព្រះបាទ សម្តេចព្រះ នរោត្តម សីហនុ ស្តេចព្រះរាជសម្តេច នាថ្ងៃអង្គារ ១១កើត ខែកក្កដា ឆ្នាំ ច ចត្វាស័ក ព.ស.២៤៥៦ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា គ.ស. ១៩២២ នៅព្រះបរមរាជវាំងក្រុងចតុមុខមង្គល ព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជា។ ព្រះអង្គទ្រង់ជាព្រះរាជបុត្រនៃព្រះបាទនរោត្តម សុរាម្រឹត និងសម្តេចព្រះមហាក្ស័ត្រិយានី ស៊ីសុវត្ថិ កុសុមៈ។

ថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ៖ ប្រទេសកម្ពុជា បានចាញ់ឆ្នោតនៅក្នុងការបោះឆ្នោតសម្ងាត់មួយ នៅឯក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងប្រទេសកូរ៉េខាងត្បូង។ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានចាត់ទុកថា នេះជាមេរៀនសំខាន់មួយ ដើម្បីឲ្យកម្ពុជាកែលំអ និងបង្កើនសមត្ថ

ភាពនៅថ្ងៃអនាគត។ សេចក្តីវាយការណ៍បានឲ្យដឹងថា ប្រទេសកម្ពុជា ប៊ូតង់ (Bhutan) និងប្រទេសហ្វាំងឡង់ (Finland) បានបរាជ័យក្នុងការបោះឆ្នោតដើម្បីឲ្យក្លាយជាសមាជិកមិនអចិន្ត្រៃយ៍នៃក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិ ប៉ុន្តែប្រទេសអូស្ត្រាលី (Australia) លុចហ្សែម

(Luxembourg) កូរ៉េខាងត្បូង រវ៉ាន់ដា (Rwanda) និងប្រទេសអាហ្សង់ទីន (Argentina) បានឈ្នះឆ្នោតក្លាយជាសមាជិកមិនអចិន្ត្រៃយ៍នៃក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខអង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់អាណត្តិឆ្នាំ ២០១៣ ដល់ឆ្នាំ២០១៤។ ការបោះឆ្នោតនោះ គឺធ្វើឡើងចំនួន ២ជុំកាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១២ កន្លងទៅនេះ។ ប្រទេសដែលបានឈ្នះឆ្នោតនោះ គឺទទួលបានសំឡេងគាំទ្រចំនួន ២ភាគ៣ ពីសមាជិកអង្គការសហប្រជាជាតិ ចំនួន ១៩៣ ប្រទេស។

ថ្ងៃទី៨ ខែវិច្ឆិកា ៖ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិកម្ពុជា លោកនាយឧត្តមសេនីយ៍ **ទៀ បាញ់** បានបញ្ជាក់ថា រថក្រោះ និងរថពាសដែកចំនួនជាង ១០០គ្រឿង ដែលក្រសួងការពារជាតិបានទិញពីប្រទេសនៅតំបន់អឺរ៉ុបខាងកើតនោះ (East EU) ត្រូវបានដឹកមកដល់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយកាលពីពេលថ្មីៗនេះ ដើម្បីឲ្យ

កងយោធពលខេមរភូមិន្ទកម្ពុជា ហ្វឹកហាត់បង្កើនសមត្ថភាព។

ថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ៖ ប្រធានាធិបតីសហរដ្ឋអាមេរិក លោក **បារ៉ាក់ អូបាម៉ា** (Barack Obama) បានមកដល់ប្រទេសកម្ពុជា នៅម៉ោង៥. ៤៥ នាទី ល្ងាច ដើម្បីចូលរួមកិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ានលើកទី២១ ដែលកម្ពុជាធ្វើជាប្រធាន។ លោកប្រធានាធិបតីសហរដ្ឋអាមេរិក បានចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជា វិញនៅ ល្ងាចថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ក្រោយពេលដែលលោកបានចូលរួមកិច្ចប្រជុំជាមួយ ថ្នាក់ដឹកនាំ ជាន់ខ្ពស់អាស៊ាន និងវេទិកាអាស៊ីបូព៌ាជាមួយអាមេរិក។

ថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ៖ សារចរដែលចេញដោយក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ តំណាងរាជរដ្ឋាភិបាលបានចេញនូវសារចរថ្មីមួយ ដោយបញ្ជាឲ្យបិទអាជីវកម្មសាលា អ៊ីនធឺណិតកាហ្វេ ដែលមាន ទីតាំងក្នុងចម្ងាយ ៥០០ម៉ែត្រពីគ្រឹះស្ថានអប់រំ និងសាលារៀន។

ថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ៖លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែនបានប្រកាសថា ការកសាងព្រះមេរុដើម្បីថ្វាយព្រះភ្លើង ដល់ព្រះបរមសពព្រះមហា វិរក្សត្រ និងចំណាយទឹកប្រាក់ប្រមាណជាង ១លានដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក។ ការលើកឡើងរបស់លោក ហ៊ុន សែន ធ្វើឡើងក្រោយពេលមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់

ព្រះបរមរាជវាំង បានប្រាប់សារព័ត៌មាននៅក្នុងស្រុកមួយថា លោក ទទួលដំណឹងថា គម្រោងសាងសង់ ព្រះមេរុ និងសំណង់ផ្សេងៗ អាចនឹងចំណាយប្រាក់ប្រមាណ ៥លានដុល្លារ។

ថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ៖ ថ្ងៃនៅក្នុងពិធីចែកប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីនៅ ខេត្តព្រះវិហារ លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានព្រមានថា នឹងមិនចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី ឬដោះស្រាយជម្លោះដីធ្លីឲ្យទេ បើសិនជាដីនោះមានទំនាស់ទាក់ទងនឹងរឿងនយោបាយ។ បញ្ហានេះ អ្នកវិភាគបានអះអាងថា ករណីប្រជាពលរដ្ឋងាកទៅពីងលើគណបក្សនយោបាយ អង្គការនានា ដើម្បីដោះស្រាយនោះ គឺដោយសារតែការបាត់បង់ជំនឿទៅ

លើអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដែលគ្មានវិធានការសមស្រប ឬគ្មានយុត្តិធម៌សម្រាប់ពួកគាត់។

ថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ៖ ក្នុងពិធីសម្ពោធដាក់ឲ្យដំណើរការរោងចក្រផលិតស្ករស របស់ក្រុមហ៊ុន ភ្នំពេញ សូហ្គើរ

របស់លោក លី យ៉ុងផាត់ នៅឃុំអមលាំង ស្រុកថ្ពង ខេត្តកំពង់ស្ពឺ លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានប្រកាសដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងរាជធានីភ្នំពេញថា ការខ្វះខាតនៃការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយសារតែក្រុមអ្នកជំនាញបរទេសបានធ្វើការវាយតម្លៃខុស ដែលកន្លងមកបានព្យាករណ៍ថា ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋបានត្រឹមត្រូវឡើងត្រឹម ១២% ក្នុងមួយឆ្នាំ ការរីកដុះដាលនៃសេដ្ឋ

កិច្ច ដោយមានអ្នកវិនិយោគ និងសាងសង់អគារខ្ពស់ៗជាច្រើន ជាន់ រួមទាំងផ្ទះល្វែងជាច្រើន កន្លែងក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ បានជំរុញឲ្យជួបវិបត្តិកង្វះអគ្គិសនីប្រើប្រាស់មិនគ្រប់គ្រូវការ។

ព្រឹត្តិការណ៍ឆ្នាំ២០១២ ៖ សន្តិសុខ យុត្តិធម៌ និងប្រជាធិបតេយ្យ

ថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ៖ អតីតអភិបាលក្រុងបារិត លោក **លូក បណ្ឌិត** បានជាប់ចោទទាក់ទងនឹងការបាញ់ស្រ្តីកម្មករ ៣នាក់ អោយរបួសធ្ងន់ នៅពេលក្រុមកម្មករ ផ្ទុះការតវ៉ាក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេសមេនហាតធើន នៅទីក្រុងបារិតជាប់ព្រំដែនវៀតណាម។ លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន

ថ្ងៃទី២០ ខែមករា ៖ អង្គការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ បានចាប់ខ្លួនចៅក្រមនៃសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ២រូប និងមន្ត្រីសុរិយោដី ១រូប។ ចៅក្រមទាំង ២រូបនោះមានឈ្មោះ លោក **ហួត ហ៊ាង** និងអ្នកស្រី **ខូ ចាន់ថុ** រីឯមន្ត្រីសុរិយោដីមានឈ្មោះអ្នកស្រី **យឹម រូច**។ មន្ត្រីសិទ្ធិមនុស្សបញ្ជាក់ថា ការចាប់ខ្លួននេះអាចពាក់ព័ន្ធជាសំខាន់ក្នុងរឿង

ថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ៖ អ្នកជំនាញពិសេសនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ (អ.ស.ប.) លោក **ដាវីដ ស្យាហ្វី** (David Sheffer) បានជួបជាមួយឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី សុខ អាន ដើម្បីពិភាក្សាចំណុចសំខាន់ៗពីរ ទាក់ទងទៅនឹងសាលាក្តីខ្មែរក្រហម។ ចំណុចទី១ ផ្ដោតលើតែងតាំងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតថ្មី និងទី២ ស្តីអំពីការស្វែងរកថវិកាដើម្បីដំណើរ

បានចេញអនុក្រឹត្យដកអភិបាលក្រុងបារិត រូបនេះ ពីមុខតំណែង ក្រោយពីលោកត្រូវបានសាលាដំបូងខេត្តស្វាយរៀង កោះទៅសាកសួរពីបទសង្ស័យថា បានបាញ់កម្មកររោងចក្រ កៅវី ៣នាក់ ឲ្យរងរបួសធ្ងន់។ (សំណុំរឿងនេះ លោក លូក បណ្ឌិត មិនត្រូវបានចាប់ខ្លួន ហើយ

អំពើពុករលួយ និងជម្លោះដីធ្លី។ ៤ថ្ងៃក្រោយមក ព្រះរាជអាជ្ញានៃតុលាការខែត្រកណ្តាល បានធ្វើការចោទប្រកាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខែត្រកណ្តាល ឈ្មោះ ហួត ហ៊ាង ពីបទស៊ីសំណុំរឿងហើយបញ្ជូនទៅឃុំខ្លួននៅគុកព្រៃស ចំណែកអ្នកស្រីចៅក្រមមួយរូបទៀត ឈ្មោះ **ចាន់ ផូ** ត្រូវបានលើកលែងការចោទប្រកាន់។

ការសាលាក្តីខ្មែរក្រហម។ ថ្មីនៃក្រោយការពិនិត្យយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់អង្គការសហប្រជាជាតិ យល់ថាក្តីព្រួយបារម្ភរបស់រដ្ឋាភិបាលនោះគឺមិនសមហេតុផលឡើយ ហើយអង្គការសហប្រជាជាតិបានស្នើទៅឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រមកម្ពុជា តែងតាំង លោក **ឡូរ៉ែន ខាសស្ទើរ អែនស៊ើម៉ែន** ជាសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ សម្រាប់សាលាក្តី ខ្មែរក្រហមជាបន្ទាន់។

ត្រូវបានតុលាការខេត្តស្វាយរៀង លើកលែងការចោទប្រកាន់)។
ថ្ងៃទី៥ ខែមករា ៖ តុលាការខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ប្រកាសសាលក្រមកាត់ទោសឲ្យលោក **ម៉ិក ដារ៉ា** (ជាអតីតឧត្តមសេនីយ៍ឯក អគ្គលេខាធិការអាជ្ញាធរជាតិប្រឆាំងគ្រឿងញៀន និងអតីតប្រធានមន្ទីរប្រឆាំងគ្រឿង

ញៀននៃក្រសួងមហាផ្ទៃ) និងលោក **ជា ឡេង** ជាប់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត និងឈ្មោះ **ម៉ែន ខឿន** កាត់ទោសកំបាំងមុខឲ្យជាប់ពន្ធនាគារ ២៥ឆ្នាំ ពីបទពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើពុករលួយក្នុងការបង្ក្រាបបទល្មើសគ្រឿងញៀន។

ថ្ងៃទី៨ ដល់ថ្ងៃទី៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១២ ៖ ស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន ដែលមានឈ្មោះថា **គណៈកម្មការអន្តររដ្ឋាភិបាលសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន** បានបើកកិច្ចប្រជុំរបស់ខ្លួនជាលើកដំបូងនៅកម្ពុជា។ នេះជាកិច្ចប្រជុំផ្លូវការលើកទី១១ របស់ស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន ដែលនឹងប្រារព្ធធ្វើឡើងក្នុងខេត្តសៀមរាប មុនកិច្ចប្រជុំដាច់ដោយឡែករបស់រដ្ឋមន្ត្រីការបរទេសអាស៊ាន។ គោលបំណងនៃកិច្ចប្រជុំនេះ គឺដើម្បីឲ្យតំណាងរបស់រដ្ឋជាសមាជិកអាស៊ានប្រចាំគណៈកម្មការអន្តររដ្ឋាភិបាលសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន ធ្វើការពិភាក្សាគ្នាលើកិច្ចការបង្កើតសេចក្តីថ្លែងការណ៍សិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន។

រូបថតនៃកិច្ចប្រជុំរបស់គណៈកម្មការអន្តររដ្ឋាភិបាលសិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន ធ្វើការពិភាក្សាគ្នាលើកិច្ចការបង្កើតសេចក្តីថ្លែងការណ៍សិទ្ធិមនុស្សអាស៊ាន។

ព្រឹត្តិការណ៍ឆ្នាំ២០១២ ៖ សន្តិសុខ យុត្តិធម៌ និងប្រជាធិបតេយ្យ

ពលរដ្ឋរងគ្រោះព្រោះជម្លោះដីធ្លី មកពីខេត្តព្រះវិហារ

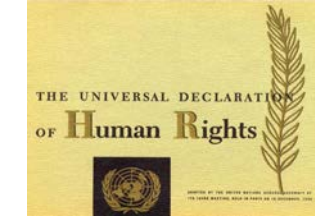
ខែមករា ឆ្នាំ២០១២ ៖ អង្គការឃ្លាំមើលសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ (Human Rights Watch) បានចេញរបាយការណ៍សង្ខេបប្រចាំប្រទេសមួយរំលឹកអំពីការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជាថា ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៧ មកទល់សព្វថ្ងៃ មានការដកហូតយកដីធ្លី និងការបណ្តេញពលរដ្ឋចេញពីលំនៅទាំងបង្ខំ ដែលជាការរំលោភ

ថ្ងៃទី២៦ មករា ៖ អង្គការសិទ្ធិមនុស្សលីកាដូ បានចេញរបាយការណ៍មួយ បង្ហាញពីសកម្មភាពសមត្ថកិច្ចអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងសន្តិសុខក្រុមហ៊ុន បានប្រើអាវុធជាប្រហារលើប្រជាពលរដ្ឋដែលតវ៉ារឿងជម្លោះដីធ្លី និងការបណ្តេញពលរដ្ឋនៅចុងឆ្នាំ២០១១ និងដើមឆ្នាំ២០១២។ របាយការណ៍បានបង្ហាញថា ក្នុងរយៈពេលជិត ៣ខែ

កន្លងមក គេឃើញមានការប្រើប្រាស់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធជាប្រហារ និងបាញ់ប្រហារទៅលើប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់មានជម្លោះដីធ្លីមាន៥ករណី។ ក្នុងយុទ្ធនាការបង្ក្រាបពីសំណាក់អាជ្ញាធរក្នុងអំឡុងពេលនោះ បានបណ្តាលឲ្យប្រជាពលរដ្ឋរហូសច្រន់ប្រមាណ ១៩នាក់ និងមានការចាប់ខ្លួនប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណ ២០នាក់។

ថ្ងៃទី២៥ ខែមករា ២០១២ ៖ អង្គការជាតិ និងអន្តរជាតិ ព្រមទាំងគណបក្សប្រឆាំង បានទាមទារឲ្យរដ្ឋាភិបាលបង្កើតក្រុមស៊ើបអង្កេតឯករាជ្យមួយ ដើម្បីពិនិត្យមើលករណីជម្លោះរវាងពលរដ្ឋប្រមាណ ៣០០គ្រួសារ នៅតំបន់បុរីកីឡា និងក្រុមហ៊ុនជានអ៊ីមិច (Phan Imex)។

ឯករាជ្យមួយ ដើម្បីពិនិត្យមើលករណីជម្លោះរវាងពលរដ្ឋប្រមាណ ៣០០គ្រួសារ នៅតំបន់បុរីកីឡា និងក្រុមហ៊ុនជានអ៊ីមិច (Phan Imex)។

សិទ្ធិមនុស្សធ្ងន់ធ្ងរ។ នាយករងអង្គការឃ្លាំមើលសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ ប្រចាំតំបន់អាស៊ី លោក **ហ្វីល រ៉ូបឺតសុន (Phil Robertson)** មានប្រសាសន៍ថា ការបណ្តេញចេញពីលំនៅឋាននៅកម្ពុជា ក្រោមរូបភាពអភិវឌ្ឍន៍ គឺដើម្បីតែផលប្រយោជន៍របស់ក្រុមអ្នកមានអំណាចមួយចំនួនតូចទេ ប៉ុន្តែវាធ្វើឲ្យប្រជាពលរដ្ឋក្រី

ថ្ងៃទី៣ ខែកុម្ភៈ ៖ តុលាការកំពូលនៃសាលាក្តីខ្មែរក្រហម បានចេញសេចក្តីសម្រេចដាក់ទោស **កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច** ឱ្យជាប់គុកអស់មួយជីវិត។ ការសម្រេចដោយតុលាការកំពូលនៃសាលាក្តីខ្មែរក្រហមបែបនេះ គឺស្របទៅនឹងបំណងប្រាថ្នារបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលបានរងគ្រោះដោយសារតែខិត្តិយ្យដែលបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងមន្ទីរស-២១ ឬគុកទួលស្លែងចន្លោះពីឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់១៩៧៩។ សាលដីការបស់តុលាការកំពូលក៏ជាសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយ បញ្ចប់ការតវ៉ាសម្រាប់ករណីរបស់អតីតមេខ្មែរក្រហមសំណុំរឿងលេខ ០០១ ដែលមាន ឌុច ជា **ទណ្ឌិត**។ សំណុំរឿងក្តីលេខ ០០១ បានបញ្ចប់ទៅហើយ ប៉ុន្តែសាលាក្តីខ្មែរក្រហមនៅតែបន្តជំនុំជម្រះរឿងក្តីលេខ ០០២ ដែលមានជនជាប់ចោទ ៣រូប គឺ នួន ជា ខៀវ សំផន និង អៀង សារី។ ជនរងគ្រោះបានថ្លែងដោយក្តីសង្ឃឹមថា ជនជាប់ចោទទាំងនេះ នឹងត្រូវសាលាក្តីខ្មែរក្រហមផ្តន្ទាទោសដូច ឌុច ដែរ។

ថ្ងៃទី២ ខែកុម្ភៈ ៖ សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ បានបើកសវនាការកាត់ទោសអតីតមេបញ្ជាការកងអង្គរក្សរបស់លោក ជា ស៊ីម ប្រធានព្រឹទ្ធសភា គឺលោក **ឈឿន ចាន់ថន** ក្រោមបទកាន់កាប់អាវុធខុសច្បាប់ក្លែងបន្លំឯកសារសាធារណៈ និងបទចោទមួយចំនួនទៀត។ លោកឈឿន ចាន់ថន បានចាប់ខ្លួននៅថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១។

អង្គការ International Federation for Human Rights អង្គការ Human Rights Watch, Amnesty International និងអង្គការ Witness បានបញ្ជាក់ថា អំពើបណ្តេញមនុស្សចេញពីលំនៅឋានដូចសព្វថ្ងៃនេះ ជាចំណុចខ្មៅមួយនៅលើកិត្តិនាមរបស់កម្ពុជា ក្នុងនាមអន្តរជាតិ។

ថ្ងៃទី២៤ ខែកុម្ភៈ ៖ តុលាការយោធា បានប្រកាសសាលក្រមផ្តន្ទាទោស អតីតមេបញ្ជាការកងអង្គរក្សលោក ជា ស៊ីម ប្រធានព្រឹទ្ធសភា គឺលោក

ថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ៖ បណ្តាញសង្គម ស៊ីវិលដែលរៀបចំវេទិកាប្រជាពល រដ្ឋ និងសង្គមស៊ីវិលអាស៊ានឆ្នាំ ២០១២នៅកម្ពុជា បានអះអាងថា សិក្ខាសាលាចំនួន៤ ទាក់ទងនឹង បញ្ហាដីធ្លី ការជម្លៀសចេញពីលំនៅ ឋាន និងបញ្ហាក្នុងប្រទេសភូមា នៃ វេទិកានេះ ត្រូវម្ចាស់សណ្ឋាគារ ឡាក់គីស្តារ Lucky Star ហាម

ឈ្មោង ចាន់ថន ឲ្យជាប់គុក ២៦ឆ្នាំ និងបង្គាប់ឲ្យសងប្រាក់ជាច្រើនម៉ឺន ដុល្លារអាមេរិកឲ្យទៅភាគីដែលពាក់ ព័ន្ធ។ នេះជាសំណុំរឿងទី២ បន្ទាប់ ពីសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ បាន ប្រកាសសាលក្រមសំណុំរឿងទី១ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១២ កន្លងទៅនេះថា បានផ្តន្ទាទោសឲ្យ

ឃាត់មិនអោយដំណើរការ។ ករណី នេះបណ្តាញសង្គមស៊ីវិលអាស៊ាន ចាត់ទុកករណីនេះថា ជាសកម្មភាព នៃការរឹតត្បិតសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការ បញ្ចេញមតិ និងជាឧបសគ្គនៃការ បង្កើតសហគមន៍អាស៊ាន និងប្រែ ក្លាយអាស៊ានទៅជាសហគមន៍ ដែលយកប្រជាពលរដ្ឋជាធំ។ អ្នក រៀបចំវេទិកាគ្រោងនឹងដាក់បញ្ចូល

លោក ជាប់គុកចំនួន ១០ឆ្នាំ និង ជាតិពិន័យចំនួន ៥ឆ្នាំរៀបរយ ស្មើ នឹង ១.២៥០ដុល្លារអាមេរិក ក្រោម បទកាន់កាប់អាវុធខុសច្បាប់ និងពី បទចេញប័ណ្ណឲ្យកាន់កាប់អាវុធខ្លី ខុសច្បាប់ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពី ក្រសួងការពារជាតិ។

បញ្ហានេះទៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ រួម របស់សង្គមស៊ីវិល ដើម្បីដាក់ ទៅកាន់កិច្ចប្រជុំកំពូលអាស៊ាន។

ថ្ងៃទី៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១២ ៖ មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្ស កម្ពុជា បានប្រកាសធ្វើពហិ ការមិនចូលរួមក្នុងព្រឹត្តិការ ណ៍ផ្សេងៗដែលគេរៀបចំ ឡើង ឬជួល **សណ្ឋាគារ ភ្នំពេញ**ប្រារព្ធពិធីនោះទេ។ លោក **អ៊ូ វិរៈ** ជាប្រធានមជ្ឈ មណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា បានប្រាប់ថា មូលហេតុ ដែលពហិការមិនចូលរួម ព្រោះតែលោក **លី យ៉ុងផាត់** ម្ចាស់សណ្ឋាគារមួយនេះ បង្កើតឲ្យមានបញ្ហាជម្លោះដី ធ្លីដីភ្នំវ៉ែច្រើនជាមួយប្រជា ពលរដ្ឋតាមខេត្តក្រុងនានា ហើយចេះតែគេចមិនព្រមរក ដំណោះស្រាយ។

ថ្ងៃទី២៦ មេសា ឆ្នាំ២០១២ ៖ លោក **ឈុត វុទ្ធី** ប្រធានអង្គការការពារធនធានធម្មជាតិ ត្រូវបានបាញ់ស្លាប់ នៅក្នុងតំបន់សាងសង់ទំនប់វារីអគ្គិសនីដោយក្រុមហ៊ុនចិន នៅក្នុងស្រុកមណ្ឌលសីមា ខេត្តកោះកុង។ ក្នុង ហេតុការណ៍នោះ បើអិមបានឃាត់ខ្លួនអ្នកចុះយកព័ត៌មាន ២រូប នៃកាសែត The Cambodia Daily ដែលអ្នកទាំងពីរបានរួមដំណើរជាមួយលោក ឈុត វុទ្ធី ហើយអ្នកកាសែតទាំងពីរនេះ បានមកដល់ភ្នំពេញ វិញមួយថ្ងៃបន្ទាប់ពីការឃាត់ខ្លួន។ ការបាញ់សម្លាប់លោក ឈុត វុទ្ធី បានធ្វើឲ្យសហគមន៍ជាតិ និងអន្តរ ជាតិ មានការភ្ញាក់ផ្អើលយ៉ាងខ្លាំង និងថ្កោលទោសអំពីនិទណ្ឌភាពនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ អង្គការ Global Witness ទទួលស្គាល់ថាលោក ឈុត វុទ្ធី ជាសកម្មជនមួយរូបនៃអង្គការសង្គមស៊ីវិលក្នុងស្រុក ដែលមានសេចក្តីក្លាហានសកម្មចេញមុខការពារព្រៃឈើនៅក្នុងប្រទេស។

ព្រឹត្តិការណ៍ឆ្នាំ២០១២ : សន្តិសុខ យុត្តិធម៌ និងប្រជាធិបតេយ្យ

ថ្ងៃទី១៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១២ : សកម្មភាពបង្ក្រាបពលរដ្ឋដែលមានជម្លោះដី នៅឃុំកំពង់ដំរី ស្រុកឆ្លូងខេត្តក្រចេះ ដោយប្រើកម្លាំងប្រដាប់អាវុធរបស់រដ្ឋាភិបាល បណ្តាលឲ្យស្លាប់ក្មេងស្រីម្នាក់ ត្រូវបានសង្គមស៊ីវិលបានហៅករណីបង្ក្រាបនេះថា ជាការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។

ថ្ងៃទី១៥ កក្កដា : ប្រធានសមាគម អ្នកប្រជាធិបតេយ្យ និងជាប្រធានវិទ្យុសំបុកឃុំ FM 105 មេហ្គាហ្វីត្ស លោក **ម៉ឹម សុណង់ដូ** ត្រូវបានកម្លាំងប៉ូលិសចាប់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី១៥ កក្កដា វេលាម៉ោងប្រមាណ៩ព្រឹក តាមរយៈដីកាចាប់ខ្លួនរបស់ លោក ចុក ងួន ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្ត ក្រចេះ។ ការចាប់ខ្លួនរូបលោក គឺចោទពីបទល្មើសចំនួន ៤ គឺទី១ ឆ្លួតផ្តើមគំនិតប្រឆាំងអ្នករាជការសាធារណៈ ទី២ ធ្វើកុបកម្ម ទី៣ ជ្រៀតជ្រែកខុសច្បាប់នៅក្នុងការបំពេញមុខងារសាធារណៈ និងទី៤ ញុះញង់ឲ្យប្រជាពលរដ្ឋកាន់អាវុធ ប្រឆាំងនឹងអាជ្ញាធរស្របច្បាប់។

ថ្ងៃទី២៩ សីហា : សមត្ថកិច្ចខេត្តកំពង់ស្ពឺ និងខេត្តព្រះសីហនុ កំពុងធ្វើការរួមគ្នាស្រាវជ្រាវរកជនមិនស្គាល់មុខដែលបានបំផ្លុះគ្រាប់បែកច្នៃក្នុងបំណងផ្តាច់ស្ថានអូរគគីរ ក្បែរស្ថានពេជ្រនិល។ ប្រធានប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលឃុំត្រែងត្រយឹង លោកប្រាក់ ប៊ុនឡែ មានប្រសាសន៍ ថាស្ថានអូរគគីរដែលជនមិនស្គាល់មុខបានបំផ្លុះគ្រាប់បែកនោះ នៅត្រង់ចំណុចភូមិទី៦ឃុំត្រែងត្រយឹង ស្រុក

ភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ លើកំណាត់ផ្លូវជាតិលេខ៤ នៅចន្លោះគីឡូម៉ែត្រលេខ១០៦-១០៧ ហួសអាសនៈយាយម៉ៅ ជាង ៥គីឡូម៉ែត្រ។

ថ្ងៃទី១៦ ខែកញ្ញា : ជនជាប់ចោទ **អៀង ធីរិទ្ធ** ត្រូវបានតុលាការកំពូលនៃសាលាក្តីខ្មែរក្រហម ដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំហើយ។ ការដោះលែងនេះគឺជាសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូល ទៅលើសំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កាលថ្ងៃទី១៤ កញ្ញា ដែលសុំផ្អាកសេចក្តីសម្រេចដោយសាលាដំបូង ដោះលែងជនជាប់ចោទ **អៀង ធីរិទ្ធ** ដោយគ្មានលក្ខខណ្ឌ។

ថ្ងៃទី៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១២ : ប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា លោក **អ៊ូ វ៉ែ** បានចូលទៅបំភ្លឺនៅស្ថាប័នអយ្យការតុលាការខេត្តរតនគិរី រួចហើយ ទាក់ទងនឹងរឿងញុះញង់ឲ្យប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ បានសម្រេច។

ថ្ងៃទី២២ តុលា : អ្នកស្រី វ៉ាង សៀវ ធីរី មេការជនជាតិចិន និងប្រធានផ្នែកផលិតកម្មនៃរោងចក្រ ចប វីល (Top World) ស្ថិតនៅភូមិជ្រោយអំពិល សង្កាត់ក្បាលកោះ ខណ្ឌមានជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ ត្រូវសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ កាត់ទោសបណ្តេញចេញពីកម្ពុជា បន្ទាប់ពីស្តីជនជាតិចិនរូបនេះបានយកព្រះ

នាយាល់ក្នុងព្រះមហាវិរក្សត្រ កាត់នឹងកន្ត្រៃ ហើយត្រូវកម្មករប្រមាណជាង ២ពាន់នាក់បានប្រតិកម្ម និងធ្វើបាតុកម្ម ។

ថ្ងៃទី២ ខែវិច្ឆិកា : ព្រះរាជអាជ្ញារងតុលាការខេត្តកោះកុង លោក ស្រី ម៉ាកនី បានចេញដីកាបង្គាប់ទៅពន្ធនាគារខេត្តកោះកុង ឲ្យដោះលែង

បុរសឈ្មោះ វ៉ាន់ បូរីត្ត អាយុ ២៦ឆ្នាំ ជាសន្តិសុខក្រុមហ៊ុន ធីមប័រហ្គីន ដែលជាប់ចោទពីបទមនុស្សឃាត ដោយអចេតនា ទៅលើមន្ត្រីកងរាជអាវុធហត្ថឈ្មោះ អ៊ិន រតនា ដែលតុលាការចោទថា បានបាញ់សម្លាប់លោក ឈុត វុទ្ធី កាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១២ កន្លងទៅ។

លោក ចាន់ សុវ៉េត

ថ្ងៃទី១២ ធ្នូ ៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរ សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ លោក **ឆែ វ៉ែ** បានចេញដីកាកោះហៅថ្មី មួយទៀតទៅលោក **ចាន់ សុវ៉េត** ឲ្យ

ចូលខ្លួននៅថ្ងៃចន្ទ ទី២៤ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ ទាក់ទងទៅនឹងការចោទប្រកាន់ពី**បទផ្តល់ជំនួយដល់ចារី** ឬផ្តល់ជំនួយដល់អ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើស តាមមាត្រា៥៤៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដែលទាក់ទងរឿងទំនាស់ដីរវាង ប្រជាពលរដ្ឋជាមួយរដ្ឋាភិបាលនៅ ខេត្ត ក្រចេះ។

ថ្ងៃទី២៤ ធ្នូ ៖ បន្ទាប់ពីសាកសួរអស់ រយៈពេលជាង ២ម៉ោងមក សាលា ដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ មិនទាន់ទម្លាក់ ចោលការចោទប្រកាន់លើរូបលោក ចាន់ សុវ៉េត មន្ត្រីសិទ្ធិមនុស្ស អង្គ ការអាជ្ញាធរ ពាក់ព័ន្ធនឹងករណីផ្តល់ ជំនួយដល់ចារីដែលបានប៉ុនប៉ងធ្វើ អបគមន៍នៅភូមិប្រម៉ា ឃុំកំពង់ដំរី ស្រុកឆ្លូង ខេត្តក្រចេះ នោះទេ។

ថ្ងៃទី២៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១២ ៖ សាលាឧទ្ធរណ៍ បានប្រកាសសាលដីកា ផ្តន្ទាទោសជាថ្មីឲ្យលោក **សុក សំអឿន** និងលោក **បិន សំណាង** សម្រេចឲ្យជាប់គុកម្នាក់ៗចំនួន ២០ឆ្នាំ ក្រោមបទចោទថាបានបាញ់ សម្លាប់ប្រធានសហជីពសេរីកម្មករកម្ពុជា លោក **ជា វិជ្ជា** ដោយចេតនា កាលពីថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៤ កន្លងទៅនៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញ។ បន្ថែមលើនេះទៀត សាលាឧទ្ធរណ៍បានបង្គាប់ឲ្យលោក **សុក សំអឿន** និងលោក **បិន សំណាង** រួមគ្នាសងជំងឺចិត្តជូនលោក **ជា មុន្នី** ប្អូនប្រុសរបស់លោក **ជា វិជ្ជា** ចំនួន ៤០លានរៀល ស្មើនឹង ១ម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក។

ព្រឹត្តិការណ៍ឆ្នាំ២០១២ ៖ អភិបាលកិច្ច សេដ្ឋកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍន៍

ថ្ងៃទី៦ ខែមករា ៖ «ស្ថានអាកាស ៧ មករា» ផ្តុំផ្លូវកែងពេទ្យលោកសង្ឃ ត្រូវបានដាក់សម្ពោធអោយប្រើ

ប្រាស់ជាផ្លូវការដោយ នាយករដ្ឋ មន្ត្រីខ្មែរ ក្រោយដំណើរការសាងសង់អស់រយៈពេលមួយឆ្នាំ (គិតចាប់ ថ្ងៃទី២៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១០) ដោយ ត្រូវចំណាយថវិកាសរុបចំនួនជាង ៨.៧លានដុល្លារអាមេរិក។ ស្ថាន អាកាសទីពីរនៅកម្ពុជានេះ ស្ថិតនៅ ចំណុចប្រសព្វរវាង មហាវិថីសហ

ព័ន្ធរុស្ស៊ី និងវិថីកម្ពុជាក្រោម ផ្លូវ លេខ២៧១ និងផ្លូវ៥៩៨ ចន្លោះ ខណ្ឌទួលគោក និងខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលមានប្រវែង ៣៤៥ម និងទទឹង ១៥,២០ម លើមហាវិថីសហព័ន្ធ រុស្ស៊ី ប្រវែង១៦០ម ទទឹង៦,៥០ម លើវិថីកម្ពុជាក្រោម។ **ស្ថានអាកាស**

ទី១ នៅមុំក្បាលច្នូល ក្នុង រាជធានី ភ្នំពេញ មានតំលៃជាង ៦.៤ លានដុល្លារអាមេរិក បាន សម្ពោធឲ្យប្រើប្រាស់នៅឆ្នាំ ២០១០ កន្លងទៅ។

ថ្ងៃទី៣ មករា ៖ នៅក្នុងសម័យប្រជុំលើកទី៧ នីតិកាលទី៤ សភាជាតិ បានអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលទ្ធកម្មសាធារណៈ ដែលមាន ១៤ ជំពូក ចែកចេញជា ៧៦មាត្រា សម្រាប់អនុវត្តទៅលើការដេញថ្លៃអាជីវកម្មផ្សេងៗ។ នៅក្នុងសម័យប្រជុំអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីលទ្ធកម្មសាធារណៈមានសម្លេងគាំទ្រ៨៤ លើ ៨៤សម្លេង។

ថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ៖ មន្ត្រីគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា លោក ជាម ប៉េអា បានប្តឹងលោក ម៉ក់ វ៉ា ជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់ទួលតាឯក របស់គណបក្ស សម រង្ស៊ី ដោយចោទពីបទស្តាប់ និងលួចចតសំដីឯកជនយោងតាមមាត្រា៣០១នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

បានបើកសវនាការលើបណ្តឹងរបស់គណបក្ស សម រង្ស៊ី បានប្តឹងចោទប្រកាន់មន្ត្រីគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ឈ្មោះ **ជាម ប៉េអា** ពីបទយកលុយទិញទឹកចិត្តសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ របស់គណបក្សសម រង្ស៊ី ឲ្យបោះឆ្នោតគាំទ្រគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ក្នុងដំណើរការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសមាជិកព្រឹទ្ធសភានីតិកាលទី៣ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១២ នេះ។

ថ្ងៃទី៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១២ ៖ នៅមណ្ឌលបោះឆ្នោតសាលាគុរុកោសល្យ និងវិក្រិតការនៅក្រុងតាខ្មៅខេត្តកណ្តាល លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី **ហ៊ុន សែន** បានទៅបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់អាណត្តិទី៣ នៅការិយាល័យបោះឆ្នោតលេខ ១០៦៧ ជាមួយភរិយារបស់លោក។ លោក មិនបានផ្តល់អត្តាធិប្បាយច្រើនប្រាប់អ្នកកាសែតទេ ដោយលោកបានបញ្ជាក់ថា ជាថ្ងៃបោះឆ្នោត ហើយលោកបានសើចញញឹមដាក់អ្នកកាសែត និងបានថែបសន្លឹកឆ្នោតមុនពេលដាក់ចូលក្នុងហិបឆ្នោត។

លទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់អាណត្តិទី៣ ត្រូវបាន គ.ជ.ប ប្រកាសថ្ងៃទី

២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១២ ថា គណបក្សដែលទទួលបានតំណែងប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់អាណត្តិទី៣ មានតែ ៤ គណបក្សទេ គឺគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា គណបក្សសមរង្ស៊ី គណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស និងគណបក្សហ៊ុនស៊ុនប៊ុច។ តាមលទ្ធផលបោះឆ្នោតជាផ្លូវការ មានគណបក្សចំនួន៧ បានទទួលអាសនៈជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ អាណត្តិទី៣។ ក្នុងនោះ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានទទួល ៨,២៩២អាសនៈ គណបក្សសមរង្ស៊ី ២,១៥៥អាសនៈ គណបក្សហ៊ុនស៊ុនប៊ុច ទទួលបាន

ថ្ងៃទី២៩ មករា ឆ្នាំ២០១២ ៖ ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសមាជិកព្រឹទ្ធសភា នីតិកាលទី៣ មានគណបក្សចំនួនពីរ ដែលត្រូវប្រកួតប្រជែងគ្នា គឺគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សសមរង្ស៊ី ដើម្បីដណ្តើមយកអាសនៈចំនួន៥៧ (ក្នុងចំណោមអាសនៈ៦១)នៅក្នុងព្រឹទ្ធសភា។ អាសនៈចំនួន៤ ផ្សេងទៀត នឹងត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងដោយរដ្ឋសភាចំនួន ២អាសនៈ និង២អាសនៈទៀត នឹងត្រូវតែងតាំងដោយព្រះមហាក្សត្រ។ នាយករដ្ឋមន្ត្រី **ហ៊ុន សែន** ជាអនុប្រធានគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងជាអ្នកតំណាងរាស្ត្រមណ្ឌលខេត្តកណ្តាល បានទៅបោះឆ្នោតនៅមជ្ឈមណ្ឌលគុរុកោសល្យភូមិភាគហ៊ុនសែន ក្រុងតាខ្មៅ ខេត្តកណ្តាល ស្ថិតនៅជិតផ្ទះរបស់លោក។ នៅក្នុងអាណត្តិទី៣នេះដែរ អ្នកនយោបាយសំខាន់ចំនួនពីររូបមិនបានចូលរួមបោះឆ្នោតទេ គឺសម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រណប្បទិ ប្រធានគណបក្សនរោត្តម រណប្បទិ និងលោក សម រង្ស៊ី ប្រធានគណបក្សសមរង្ស៊ី ។ លោកសម រង្ស៊ី រងបណ្តឹងរបស់រដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងជម្លោះ ព្រំដែនកម្ពុជា-វៀតណាម ហើយកំពុងនិរទេសខ្លួនរស់នៅក្រៅប្រទេស។

១៥១អាសនៈ គណបក្សនរោត្តមរណប្បទិ ៥២អាសនៈ គណបក្សសិទ្ធិមនុស្ស៨០០អាសនៈ គណបក្សសម្ព័ន្ធដើម្បីលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ៨អាសនៈ និងគណបក្សសញ្ជាតិកម្ពុជា ១អាសនៈ។

ព្រឹត្តិការណ៍ឆ្នាំ២០១២ ៖ ការបោះឆ្នោត និងគណបក្សនយោបាយ

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ទី៩ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១២ ៖ លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានចូលមកឆ្លើយបំភ្លឺ នៅសភា លើបញ្ហាបោះបង្គោលព្រំដែន និងការដោះដូរភូមិមួយចំនួន នៅតាមព្រំដែន រវាងប្រទេសកម្ពុជា និងវៀតណាម ដែលគ្រោងធ្វើនា ពេលខាងមុខ។ លោកបានចំណាយ រយៈពេល៦ម៉ោង នៅក្នុងសភាជាតិ

ដោយមានការបញ្ចាំងបង្ហាញរូបភាព សួរដេញដោលទេ ហើយក៏មិនមែន ជាការបោះឆ្នោតដែរ។

ទុកតាំងពីសម័យអាណានិគម និង របបលោកសេនាប្រមុខ លន់ នល់។ នៅមុនលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីចាប់ ប្រទេសទាំងពីរ ដែលបានបន្ទូល លន់ នល់។ នៅមុនលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីចាប់ ប្រទេសកម្ពុជា នៅមុនលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រីចាប់ និងវៀតណាម ដែលគ្រោងធ្វើនា ឆ្លើយឆ្លើយបំភ្លឺនោះ ប្រធានសភាជាតិ លោក ហេង សំរិន បានប្រកាសព្រ មានថា វេទិកានេះមិនមែនជាវេទិកា

ថ្ងៃទី៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ៖ គ.ជ.ប សម្រេច ជាគោលការណ៍ឱ្យ លេខាធិការដ្ឋានរាជធានី- ខេត្តរៀបចំការបោះឆ្នោត បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលស្វែង រកឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោត ក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតតាមប្រ ព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតតាមគេហ ទំព័រ voterlist.org.kh ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានជូនអ្នក បោះឆ្នោត។

ថ្ងៃទី១០ សីហា ៖ លិខិតមួយដែល មានព្រះហស្តលេខរបស់សម្តេច ក្រុមព្រះ នរោត្តម រណប្បទិ ព្រះ ប្រធានគណបក្ស នរោត្តម រណប្បទិ ពីប្រទេសបារាំង មានខ្លឹមសារខ្លីថា ព្រះអង្គឈប់ធ្វើនយោបាយ និង សេចក្តីសម្រេចផ្សេងៗរបស់គណ បក្សនេះតទៅទៀតហើយ។ ការ ប្រកាសឈប់ប្រឡូកនយោបាយ របស់សម្តេចក្រុមព្រះ គឺមិនមែនជា លើកទី១ទេ។ ភ្លាមៗនៅក្រោយការ

លាលែងពីប្រធានគណបក្ស និង ឈប់ធ្វើនយោបាយជាថ្មីម្តងទៀត របស់សម្តេចក្រុមព្រះ នរោត្តម រ ណប្បទិ មន្ត្រីមួយចំនួនដែលស្និទ្ធ នឹងសម្តេចក្រុមព្រះ រួមមានប្រធាន ស្តីទីគណបក្ស នរោត្តម រណប្បទិ លោក ឈឹម សៀកឡេង និងមន្ត្រី អ្នកនាំពាក្យ លោក ប៉ែន សង្ហា ប្រកាសឈប់ពីគណបក្សនេះ និងឈប់ធ្វើនយោបាយតទៅទៀត តាមព្រះអង្គដែរ។

ថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ៖ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ មកពីគណបក្ស សម រង្ស៊ី និង គណបក្ស សិទ្ធិមនុស្ស បានជួប ចរចារយៈពេល ២ម៉ោង នៅ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ផ្តោតលើការកែ ទម្រង់នៃសមាសភាពគណៈកម្មា ធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) នៅមុនពេលការបោះ ឆ្នោតជ្រើសរើសតំណាងរាស្ត្រ នៅថ្ងៃទី២៨ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ ខាងមុខនេះ។ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ ក្រសួងមហាផ្ទៃបានបដិសេធ សំណើរមគ្គុបស្សន៍របស់គណបក្ស សម រង្ស៊ី និងគណបក្ស សិទ្ធិមនុស្ស ដែលបានស្នើសុំឱ្យរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង មហាផ្ទៃ លោក ស ខេង កែទម្រង់ សមាសភាពរបស់ គ.ជ.ប ដោយ សំអាងថា គឺជាសំណើដែលដូច ពេលមុនៗដែរ និងជាការមិន ចាំបាច់ឡើយ។

ថ្ងៃទី២ ខែតុលា ៖ លោក សម រង្ស៊ី ប្រកាសលាលែងចេញពីតំណែង ប្រធានគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដើម្បី ទៅកាន់តំណែងជា ប្រធាន គណ បក្សសង្គ្រោះជាតិ វិញ។ ការប្រកាស នេះ គឺបន្ទាប់ពីក្រសួងមហាផ្ទៃបាន អនុញ្ញាតយល់ព្រមចំពោះការបង្កើត គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ដែលមាន លោក សម រង្ស៊ី ធ្វើជាប្រធាន កាល ពីថ្ងៃទី២៨ ខែកញ្ញា កន្លងទៅ។

ថ្ងៃសុក្រ ទី០២ ខែវិច្ឆិកា ៖ នៅក្នុង អង្គសមាជវិសាមញ្ញរបស់គណបក្ស សម រង្ស៊ី មានសមាជិកជាច្រើន សម្រេចលើកដៃគាំទ្រលោក **គង់ តាំង** ជាប្រធានគណបក្សស្តីទី ឱ្យឡើងធ្វើ ជាប្រធានគណបក្ស សម រង្ស៊ី ថ្មី ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ហើយគាំទ្រ អ្នកស្រី ជូរ ឡុងស៊ីម៉ូរ៉ា ជាអនុ ប្រធានគណបក្ស។

ព្រឹត្តិការណ៍ឆ្នាំ២០១២ ៖ ការបោះឆ្នោត និងគណនេយ្យ

ថ្ងៃទី៦ វិច្ឆិកា ៖ សវនាការរបស់ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះនៃគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះ (គ.ជ.ប) បានសម្រេចលុបឈ្មោះ លោក សម រង្ស៊ី ប្រធានគណបក្សសង្គ្រោះជាតិ ចេញពីបញ្ជីចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត។ អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចក្តីដោយផ្អែកលើការកាត់ក្តីរបស់ ក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់បឹងរាំង ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ

ដែលបានលុបឈ្មោះមេដឹកនាំគណបក្ស សម រង្ស៊ី ពីបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោតបច្ចុប្បន្នភាពឆ្នាំ២០១២ កាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១២ ដោយសំអាងលើសាលដីការបស់តុលាការកំពូលលេខ៣២ ចុះថ្ងៃទី១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១១ ដែលសម្រេចឲ្យលោក សម រង្ស៊ី ជាប់ពន្ធនាគារ។

ថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២៖ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ បានប្រកាសបិទផ្លូវគ្នាដល់លោក សម រង្ស៊ី ហើយគាំទ្រការសម្រេចរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) ឲ្យលុបឈ្មោះលោក សម រង្ស៊ី ពីបញ្ជីបោះឆ្នោតឆ្នាំ២០១២ ព្រមទាំងបញ្ជាឲ្យស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ អនុវត្ត និងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ។

គណៈកម្មការ ព្រឹត្តិបត្រ អ្នកឃ្នាំមើល

- ១. លោក **គង់ បញ្ញា** ទីប្រឹក្សាយោបល់
- ២. លោក **ស្រី សុភក្រ្តី** ប្រធានការផ្សាយ
- ៣. លោក **ស្នួល ស្នើន** ជំនួយការបច្ចេកទេស
- ៤. កញ្ញា **តោត ស្រីពេជ្រ** លេខាការផ្សាយ
- ៥. លោក **ស៊ិន ទិត្យសិហា** អ្នកនិពន្ធ និងថតរូប

អាសយដ្ឋាន ៖ ផ្ទះលេខ ១៣៨ ផ្លូវលេខ ១២២ សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ ៖ ០២៣ ៨៨៤ ១៥០

ទូរសារ ៖ ០២៣ ៨៨៣ ៧៥០

អ៊ីម៉ែល ៖ comfrel@online.com.kh

គេហទំព័រ ៖ www.comfrel.org

សេចក្តីជូនដំណឹង

ព្រឹត្តិបត្រ អ្នកឃ្នាំមើល ផលិតឡើង ដើម្បីបំពេញចន្លោះព័ត៌មានរវាងប្រជាពលរដ្ឋជាម្ចាស់ឆ្នោត និងអ្នកតំណាងរាស្ត្រ អ្នកដឹកនាំដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមស្ថាបនា និងអភិវឌ្ឍន៍សង្គមប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា។

ប្រសិនបើលោក អ្នកនាង កញ្ញា មានសំណូមពរ ឬបំណងចូលរួមយោបល់ ឬស្នើសុំព្រឹត្តិបត្រ និងឯកសារផ្សេងៗដែលផលិតឡើងដោយ ខុមហ្វ្រែល សម្រាប់រក្សាទុក ឬសិក្សាស្រាវជ្រាវសូមទំនាក់ទំនងមក ការិយាល័យខុមហ្វ្រែល ឬចូលទៅកាន់បណ្តាញផ្សព្វផ្សាយសង្គម របស់ខុមហ្វ្រែល មានដូចជា គេហទំព័រ (www.comfrel.org) ហ្វេសប៊ុក យូតុប ឬអាស័យដ្ឋានដូចបាន ផ្តល់ជូននេះ យើងខ្ញុំនឹងដោះស្រាយជូនរាល់បញ្ហារបស់លោក អ្នកនាង កញ្ញា ដោយមេត្រីភាព។

សូមអរគុណ !

ខុមហ្វ្រែល — COMFREL

#១៣៨ ផ្លូវ ១២២ សង្កាត់ទឹកល្អក់១
ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

Phone: (855)23-884-150
Fax: (855)23-885-745
E-mail: comfrel@comfrel.org /
comfrel@online.com.kh

ខុមហ្វ្រែល COMFREL

គេហទំព័រផ្លូវការ

www.comfrel.org

ការផ្សាយសម្លេងសង្គមស៊ីវិល ជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីអប់រំអ្នកបោះឆ្នោតរបស់ ខុមហ្វ្រែល

ចក្ខុវិស័យ: សង្គមប្រជាធិបតេយ្យមួយដែលដំណើរការប្រជាធិបតេយ្យ ហូបនីយកម្ម ជាពិសេសរាល់ការបោះឆ្នោតតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យត្រូវ បានលើកតម្កើង និងមានគុណភាពនាំមកនូវផលប្រយោជន៍ជូនដល់ ប្រជាពលរដ្ឋ។

បេសកកម្ម: បេសកកម្មរបស់ខុមហ្វ្រែល គឺជួយបង្កើតបរិយាកាសយោគ យល់ និងដឹងឮសុខុមសាយ ទី១/ដល់ការបោះឆ្នោតដោយសេរី និង យុត្តិធម៌ តាមរយៈការបញ្ចុះបញ្ចូល និងការតស៊ូមតិឱ្យមាន គម្រោងការ គតិយុត្តិសមស្របមួយ មានការអប់រំផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកបោះឆ្នោតអំពី សិទ្ធិរបស់ពួកគេ និងមានសកម្មភាពអង្កេតឃ្លាំមើលដែលកាត់បន្ថយ ភាពមិនប្រក្រតី ហើយផ្តល់ទិន្នន័យអង្កេតដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការ វាយតម្លៃមិនលម្អៀង និងជាក់ច្បាស់ចំពោះដំណើរការបោះឆ្នោត។ ទី២/ សម្រាប់សារសំខាន់ប្រកបដោយអត្ថន័យនៅក្រោយការបោះឆ្នោត តាមរយៈការអប់រំ និងវេទិកាសាធារណៈនានាដើម្បីជំរុញឱ្យប្រជាពល រដ្ឋចូលរួមក្នុងនយោបាយ និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ការតស៊ូមតិ/ បញ្ចុះបញ្ចូលឱ្យមានកំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោតដែលបង្កើននូវគណនេ យ្យភាពរបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត ហើយផ្តល់ឱ្យទិន្នន័យអង្កេតដែលនាំទៅ

ខុមហ្វ្រែល បានចូលរួមសង្កេតការណ៍បោះឆ្នោត និងចេញរបាយការណ៍វាយតម្លៃក្នុងឆ្នាំ២០១២